

PARTY VOL DIR 'FESTA'

El dijous dia 21 d'octubre va tenir lloc, al campus Vila Olímpica de la Pompeu Fabra, la festa de benvinguda que cada any des de les universitats catalanes es dona als estudiants estrangers que arriben a Barcelona i que s'organitza des de la Plataforma per la Llengua, i on hi col·labora, entre d'altres, la Universitat de Barcelona i més activament la Xarxa de Dinamització Lingüística. La festa va començar al migdia amb un acte d'inauguració, però va durar tota la tarda i part de la nit, quan finalment els joves la van donar per acabada.

Hi va haver actes de tot tipus, des de més culturals, com la visita guiada gratuïta al Museu d'Història de Catalunya o la representació de l'obra *My Barcelona*, fins a d'altres de més festius i lúdics, com els castellers, amb els Ganàpies (UAB) i els Arreplegats (Zona Universitària), o grups de folk i el taller de danses amb Sants & Fot, que van animar l'ambient al llarg de la tarda, tot i les quatre gotes que van fer témer per la continuació de la festa. Un dels moments més vistosos va coincidir amb un espectacle de dracs i diables amb els Diables de Sants, que van omplir de foc i color tot el recinte del campus, i van deixar bocabadats molts dels assistents a la festa.

Posteriorment, la música va ser la protagonista de l'acte i va acabar d'animar la festa a mesura que augmentaven els assistents, que van arribar a un nombre molt important al final de la nit, amb l'actuació d'Encara Farem Salat,

Burman Flash i del grup més esperat, Antònia Font, que van omplir de música el recinte del campus fins a altes hores de la nit.

Cal destacar la gran acollida que va tenir aquesta festa entre els estudiants estrangers arribats a Barcelona i els estudiants catalans. Al llarg de la nit es van fer diferents jocs per

trencar una mica el gel entre persones de cultures diferents, però finalment va acabar sent una ocasió immillorable per conèixer gent de diversos països i nacionalitats amb inquietuds i interessos diferents. Tot plegat va donar vida un any més a l'acte de benvinguda als estudiants estrangers a la seva nova ciutat, Barcelona, i a la seva nova llengua, el català.

Adelina Itó

Estudiant de doctorat d'Història Contemporània

BOTIFARRADA I CORREUNIVERSITATS



ADELINA ITÓ

Una setmana després de la festa de la Plataforma per la Llengua es va celebrar als jardins del Palau Reial una botifarrada per la llengua, organitzada conjuntament per la Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB i l'Associació d'Estudiants Progressistes.

El dinar va anar precedit d'una xerrada a la Facultat de Física i Química titulada "El català a les aules", amb la presència de Martí Gasull, de la Plataforma per la Llengua, i Josep M. Pons, exvicerector de Política Lingüística de la UB. Tan bon punt es va acabar l'acte, als jardins del Palau Reial es començava a vendre botifarra, pa amb tomàquet i gots de vi. Els pocs núvols que hi havia van decidir no descarregar, i fins a les set de la tarda les prop de tres-centes botifarres i els més de cent litres de vi van ser consumits per una gran quantitat de gent que va decidir passar una estona xerrant, escoltant música o jugant a cartes. Una altra distracció que va tenir molts adeptes va ser el joc *Llengua i cultura*, amb el qual es podien guanyar dues entrades al teatre si es relacionaven correctament diferents conceptes sobre la nostra història, espais web que fomenten el català i les comarques i capitals dels Països Catalans.

Després del dinar va començar la festa final del Correuniversitats 2004, que un any més organitzaven la Coordinadora d'Estudiants dels Països Catalans i Alternativa Estel, amb la col·laboració del periòdic *L'Accent*. Poc després de les cinc de la tarda hi va haver una exhibició de castells amb els Arreplegats de la Zona Universitària, que van carregar i descarregar unes quantes torres humanes acompanyats del so de les gralles. A la nit hi va haver un concert al parc de la Bederrida (per sobre de la Facultat d'Història de la UB), amb la participació de Divisió 29, Igitai-a, Pirat's Sound Sistema i Opció K-95, que va ser tot un èxit tant pel que fa al nombre d'assistents com pel que fa a la valoració que aquests en van fer. I fins l'any que ve...

Joan Font

Estudiant de Sociologia



ADELINA ITÓ

FONDÀRIA

- 4 Entrevista amb Antoni Mir, secretari de Política Lingüística Xarxa de Dinamització Lingüística
- 6 La pluralitat nacional i cultural en el Tractat constitucional europeu Xavier Pedrol i Gerardo Pisarello
- 8 Eurom4, l'experiència a la UB Eulàlia Vilaginés

JORNADES

- 10 Jornada d'acollida per a l'alumnat CDL de la Facultat de Formació del Professorat

QUEDEM AL BAR

- 11 El multilingüisme a Europa Xarxa de Dinamització Lingüística

SEPARATA

- 15 *Amb llum vermella*. IV Premi Arrelats de narrativa breu 2004 Jordi Rourera

L'ALTRA VIDA DE L'ESTUDIANT

- 19 La lluita antifranquista a la Universitat de Barcelona Aitor Carr i Andreu Espasa

ENTRETESTA

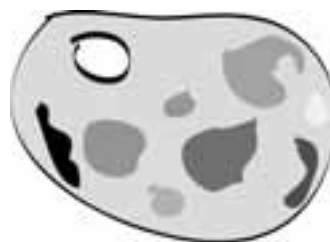
- 28 Mots enxarxats Vicenç Tuset
- 28 Còmic Enric Blázquez

CONTE INTERACTIU

- 29 *La resistència dels materials* César Gándara
- 29 *Cosmos* (final) Neus Ventura

L'ENTREVISTA

- 32 Quatre paraules amb... Marc Recha Albert Solé i Pep Cara



FORA D'HORES

- 19 Zona de teatre
La plaça del Diamant
Vicenç Tuset
- 19 Zona de música
La Carrau
Anna Serdà
- 22 Zona de lectura
Àngels i dimonis
Carla Rusalleda
- “Viatge a una guerra”
Laia de Fàbregas
- 23 Zona mediàtica
L'altra premsa escrita
Joan Font
- 24 Zona de cinema
Cinema en català: apunts per a una reflexió de fons
Vicenç Tuset
- 26 Trepitjant la zona
L'altra cara de Gràcia
Joan Font i Arnau Urgell
- 27 Ciberzona
La lluita per reflectir la identitat catalana en els dominis d'Internet
Mireia Bargalló

Consell de Redacció (Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB): Mireia Bargalló, Josep Cara, Georgina Castellà, Laia de Fàbregas, Joan Font, Adelina Itó, Eduard Lorda, Montserrat Lleopart, Jordi Matas, Conxa Planas, Carla Rusalleda, Anna Serdà, Gemma Sobrado, Oriol Solà, Albert Solé, Vicenç Tuset. **Coordinació:** Josep Cara, Georgina Castellà, Montserrat Lleopart. **Col·laboradors d'aquest número:** Josep Arnaiz, Marcelo Barbutto, Mireia Bargalló, Carles Barrio, Enric Blázquez, Pep Cara, Aitor Carr, David Casals, Georgina Castellà, Mauro Castro, Laia de Fàbregas, Pitt Eckford, Andreu Espasa, Joan Font, César Gándara, Anna Grau, Adelina Itó, Ricard Kirchner, Jovita Laín, Jordi Llorenç, Eduard Lorda, Montserrat Lleopart, Antoni Mir, Luis Outeiro, Xavier Pedrol, Gerardo Pisarello, Marc Recha, Gerard Sala, Anna Serdà, Gemma Sobrado, Oriol Solà, Albert Solé, Carla Rusalleda, Vicenç Tuset, Arnau Urgell, Neus Ventura, Eulàlia Vilaginés. **Revisió lingüística:** Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la UB. **Edita:** Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la UB. **Disseny de la coberta:** Antònio García, Laura Velasco. **Disseny, edició i maquetació:** L'apòstrof, SCCL. **Fotolits:** Addenda, SCCL. **Imprimeix:** Gramagraf, SCCL. **DL:** B-22352-02

enXARXA'T té una periodicitat semestral. Els articles de la revista reflecteixen exclusivament l'opinió de qui els signen. Per participar en el proper número o publicar una carta d'opinió, escriu-nos a enxarxa@slc.ub.edu.

Amb el suport tècnic del Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la UB.

Amb la col·laboració del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística i del Vicerectorat d'Estudiants de la Universitat de Barcelona i del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya.

Entrevista amb Antoni Mir,

secretari de Política Lingüística

Quines han estat les grans línies en matèria de política lingüística durant aquest primer any de govern del tripartit? I ara què toca?

Hem treballat en un doble àmbit: el primer, i del qual s'ha fet més difusió mediàtica, ha estat defensar l'oficialitat del català més enllà del nostre domini lingüístic (institucions de l'Estat i institucions europees); el segon, però no menys important, estendre'n l'ús social. A aquest segon repte respon el Pla d'acció del Govern presentat per a enguany i el Pla estratègic que estem elaborant. De manera sintètica, aquesta acció de govern, que presidirà el seu capteniment durant tota la legislatura, prioritza dos objectius: el primer, aplanar els obstacles amb què sovint es troben els ciutadans que volen viure la quotidianitat en català, perquè pensem que els ho hem de fer fàcil. L'ús del català ha de ser una opció atractiva, i no pas penalitzada com sovint passa en certs àmbits de l'Administració central o en el món socioeconòmic; el segon objectiu té a veure amb el creixement demogràfic que Catalunya està experimentant amb els nous ciutadans que provenen, no ja de la resta de l'Estat, sinó de països ben llunyans. De la nostra capacitat d'acollida lingüística en dependrà que vulguin aprendre i usar el català com un element més d'integració.

Quines implicacions creieu que podria tenir per a la política lingüística fer constar en l'Estatut el deure de conèixer el català?

Si tothom té l'obligació de conèixer-lo (i, per tant, el Govern es fa responsable de garantir-ne l'aprenentatge), ningú no podrà al·legar indefensió o vulneració dels seus drets pel fet que se li adrecin les comunicacions o la informació en la nostra llengua. Aquesta llacuna sovint ha actuat com a element dissuasiu en l'ús del català. Si l'Estatut recull l'obligatorietat de conèixer el català, com a llengua pròpia i oficial que és de Catalunya, s'equipararà amb la regulació



que la Constitució espanyola dóna al castellà i, per tant, la tria de la llengua catalana serà un dret efectiu al qual no es podrà oposar cap altre dret individual derivat del seu desconeixement.

Darrerament s'ha parlat de l'oficialitat del català a tot l'Estat espanyol. Què ens podeu dir d'aquesta qüestió?

El bloc constitucional espanyol reconeix quatre llengües oficials i estableix que "aquesta riquesa lingüística és un patrimoni cultural que ha de ser objecte d'especial respecte i protecció [sic]". Tanmateix, fins ara, les institucions públiques espanyoles solament han fet seva una d'aquestes llengües oficials: el castellà, i han impedit, perquè les senten alienes, l'ús de la resta. Creiem que l'Estat, entès com a administració pública, i les institucions de govern i de representació popular, han de ser exemples d'aquesta riquesa lingüística i contribuir a fer-ne pedagogia i a augmentar-ne el coneixement. En tot cas, almenys, cal que siguin respectuosos i curosos, com mana el precepte constitucional abans transcrit. No deixa de ser sorprenent que el Govern central accepti defensar l'oficialitat del català davant les institucions europees, quan els mateixos drets lingüístics no són respectats per les institucions estatals.

La Llei d'universitats de Catalunya (LUC) es va aprovar el mes de febrer de 2003. Per què triga tant el desplegament de l'article 6.4 de la LUC referent a les competències lingüístiques del professorat?

Les universitats de Catalunya han de tenir i, per tant, acordar un sistema que garanteixi que, en els processos de selecció, d'accés i d'avaluació, el professorat té els coneixements suficients en llengua catalana. Aquest sistema ha de ser comú per a totes les universitats de Catalunya, i per aquest motiu cal que, tal com disposa la LUC, el Consell Interuniversitari de Catalunya ho pugui regular de manera immediata. Ens trobem davant d'un cas més en què les universitats catalanes, a més d'haver de fer front als nous reptes, encara pateixen mancances importants que han condicionat i poden condicionar-ne l'evolució.

L'explicació del retard, que no vol dir que el justifiqui, segurament té a veure amb la diversitat de casos que presenta el conjunt de les universitats catalanes: n'hi ha que actuen de manera més decidida pel que fa a aquesta qüestió (la UB n'és un bon exemple) i n'hi ha que no. Per tant, tenint en compte que cal adoptar un model comú i compartit, que s'adapti a la realitat i prevegi el multilingüisme, i que segurament hi deu haver algun cas en què es confon la llibertat de càtedra en detriment del dret irrenunciable de l'alumnat a seguir els seus estudis en català a les universitats catalanes, crec que aquests deuen ser alguns dels motius que retarden el procés.

Parlem del català a la universitat. L'ensenyament es fa en català fins a la secundària i, en arribar a la universitat, hi ha un trencament d'aquesta línia de docència. Cap universitat no garanteix poder fer l'ensenyament en català. Quin és el motiu d'aquest trencament?

El model d'universitat que volem és d'una universitat de qualitat i d'excel·lència, que connecti amb el món i s'identifiqui amb el país; per tant, la llengua catalana com a llengua pròpia ha de ser el principal vehicle d'expressió i de comunicació a les nostres universitats. Les universitats formen els futurs professionals i transfereixen coneixement, i aquest procés s'ha de fer tenint en compte la nostra realitat cultural i lingüística. El marc legal i els anomenats *acords de Bolonya* plantegen un marc multilingüe. Ara bé, el multilingüisme no ha d'anar en detriment del català. El català ha de ser la llengua principal, majoritària i de referència de les universitats catalanes. Ha de ser la llengua pròpia de la universitat i la llengua en què s'imparteixin els estudis de grau o de primer cicle superior. La universitat ha de garantir a la societat catalana uns professionals degudament formats per exercir les seves professions també en català.

El percentatge de tesis doctorals en català és molt baix i això afecta tots els aspectes de la recerca. De quina manera es pot potenciar fer recerca en català? Com es poden crear incentius

des de les institucions públiques per impulsar la recerca en català?

Segurament hi ha diferents aspectes a tenir en compte per reorientar i fer més eficaces les estratègies. D'entrada, penso que no obtindrem els mateixos beneficis lingüístics si dediquem la nostra actuació a fer possible la versió catalana d'un producte, en aquest cas, una tesi, quan ja existeix en una altra llengua; i això és vàlid per a molts altres casos. En canvi, si vinculem les ajudes del Govern a projectar a l'exterior, és a dir, ajudar en la difusió de les tesis fetes en català, aquesta actuació respon al model normal que volem, que manté una línia de continuïtat (formació en català, tesis i recerca en català). En definitiva, donar ajuts per a la traducció de tesis en català a altres llengües, com ara l'anglès, és més eficaç i promou realment l'ús del català.

D'altra banda, també em consta que hi ha altres aspectes del món de la recerca en què també cal que el Govern intervingui per fer fàcil i normal que la recerca feta en català també sigui tinguda en compte adequadament i sense dificultats al professorat, i que alhora els tribunals de Madrid l'avaluïn. Publicar en català no pot afectar negativament les persones que fan recerca. Quan plantejem a l'Estat espanyol la necessitat d'avançar cap al ple reconeixement, en peu d'igualtat, de les quatre llengües oficials en l'àmbit de l'Administració de l'Estat, i que aquesta cooficialitat plena inspiri l'actuació dels poders públics, no ho demanem com una declaració de principis, sinó com una mesura imprescindible per garantir els drets de les persones.

La mobilitat estudiantil a les universitats catalanes és molt important i està creixent any rere any. Aquesta mobilitat pot ser un problema per al català o el català ho pot ser per a la mobilitat?

Sovint s'identifica el que es vol per a algunes llengües, en el nostre cas el català, com a problema. En canvi, no es planteja de la mateixa manera per a d'altres, com ara el castellà o l'anglès. Per tant, és molt important que els marcs estatal i internacional reconeixin i tractin la diversitat lingüística com una riquesa, com una cosa positiva, i no pas com un problema. Per què, en un estat democràtic on hi ha més d'una llengua oficial, hauríem de pensar que la llengua o les llengües d'uns ciutadans han de ser vistes com un problema? És important, en aquest sentit, doncs, que la diversitat lingüística no es vegi com una barrera lingüística. A més, estem parlant de persones que han accedit a nivells elevats de cultura, per a qui aprendre és l'activitat principal i aprendre altres llengües no ha de ser cap obstacle.

Per tant, cal treballar, com de fet ja fan moltes universitats catalanes a través dels serveis lingüístics, en la línia d'informar positivament sobre la llengua catalana i d'oferir recursos i programes que potenciïn el català i afavoreixin l'aprenentatge de llengües. Des d'aquests serveis lingüístics s'han dut a terme experiències i actuacions molt bones amb vista a l'acolliment lingüístic, per posar un exemple.

Resumint les darreres tres preguntes. Quins creieu que podrien ser els escenaris de distribució dels usos lingüístics a les universitats catalanes al llarg de les properes dècades?

El català, com a llengua pròpia i oficial, ha de ser la llengua principal de les universitats catalanes. Això significa que ha de ser la llengua de la institució i de la seva comunicació habitual, i també ha de ser la llengua d'ensenyament majoritària.

D'altra banda, pel que fa al castellà, cal dir que el marc legal recull el dret del professorat i de l'alumnat a expressar-se en la llengua oficial que prefereixin. Cal entendre, però, que el dret individual del personal docent ha de garantir a la vegada l'ús normal del català a la universitat

en l'activitat més important que té encomanada: l'ensenyament.

Pel que fa a altres llengües, com ara l'anglès, el francès, l'alemany, l'italià (aprofito per dir que *multilingüisme* no significa "anglès, llengua hegemònica"), penso que les universitats catalanes han d'incloure en els seus programes d'estudi l'ensenyament de llengües estrangeres que facilitin l'accés dels ciutadans catalans a altres universitats i coneixements. Aquests coneixements lingüístics també poden trobar el seu lloc més adequat en estudis de tercer cicle, en estudis interuniversitaris i en aquelles activitats fruit de l'intercanvi i de la projecció exterior.

Xarxa de Dinamització Lingüística

La pluralitat nacional i cultural en el Tractat constitucional europeu: "unitat en la diversitat"?

ENXARXA'7
6 núm. 5

El procés obert a Europa amb la Declaració de Laeken de 2001 hauria pogut ser una oportunitat immillorable per corregir els dèficits socials i democràtics que la Unió arrossega des de fa temps. Tanmateix, el Tractat signat a Roma el passat dia 18 d'octubre ofereix moltes raons per al desencís. La poca sensibilitat que mostra per la pluralitat nacional i cultural d'Europa n'és una.

L'existència de diferents identitats nacionals amb arrelament social i territorial dintre dels estats de la Unió Europea és un fet evident en casos com l'espanyol, el belga o el britànic. Però el Tractat pren com a referència bàsica els estats que, mitjançant els seus executius, continuen sent els veritables artífexs del procés d'integració. Les referències a una "Europa federal" i "dels pobles" es van arraconar ben aviat i, malgrat assumir com a objectiu la "unitat en la diversitat", la versió final del text atorga una

resposta pobre a les demandes d'autogovern i als reclams lingüístics i culturals dels diversos *demoi* europeus.

Per començar, i com a producte de la pressió exercida per diferents grups parlamentaris, particularment els representants del Partit Popular i del PSOE, s'obstaculitza tota possibilitat d'actualització democràtica del dret a l'autodeterminació, ja reconegut en el Pacte internacional dels drets civils i polítics de 1966 i perfectament compatible amb la protecció d'altres minories, com ara els col·lectius immigrants, i amb la solidaritat interterritorial.

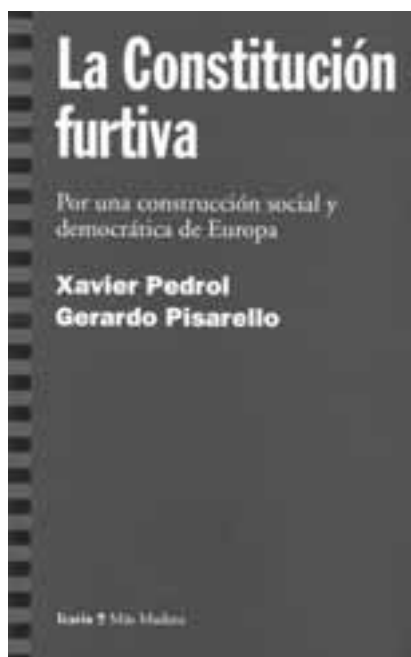
Segons l'article V.1 del Tractat, "La Unió [...] ha de respectar les funcions essencials de l'Estat, en particular les que tenen per objecte garantir-ne la integritat territorial, mantenir l'ordre públic i salvaguardar la seguretat interior". Les implicacions d'aquest article són evidents, tenint

en compte el debat que hi ha a Catalunya sobre la possible incorporació del dret a l'autodeterminació, si més no, en el preàmbul del Projecte de reforma de l'Estatut.

Què recull, doncs, el text respecte a la participació de les anomenades *regions amb capacitat legislativa*? En realitat, ben poc. Es calcula que un vuitanta per cent de les decisions de caràcter econòmic que prenen els estats, en els diversos àmbits de govern, estan condicionades per decisions comunitàries. Tanmateix, el Protocol sobre l'aplicació dels principis de subsidiarietat i proporcionalitat es limita a estipular que "incumbeix a cada parlament nacional o a cada cambra d'un parlament nacional consultar, quan escaigui, als parlaments regionals que tinguin competències legislatives". Si es té en compte el gris balanç que deriva de l'experiència espanyola de les conferències sectorials, o de la participació de les comunitats autònomes en el Consell de Ministres de la Unió, les perspectives que s'obren no són gaire afalagadores. Cal tenir en compte també que el Tractat no només no aprofita el "moment constitucional" per dur a terme la creació d'un autèntic sistema bicameral, amb una Cambra dels Pobles, sinó que manté, sense grans canvis de fons, el Comitè de Regions, una institució ja prevista en el Tractat de Maastricht amb una configuració clarament limitada.

Aquest desaprofitement es fa palès si fem atenció a l'opunitat que s'obria de convertir l'Europa comunitària en un espai veritablement pluricultural i multilingüe. Dels aproximadament cinc-cents milions d'uropeus, més de quaranta milions parlen una llengua local que no és l'oficial del seu estat. El català, per exemple, és una llengua que coneixen sis milions de persones, moltes més de les que usen l'eslovac, el danès, el finlandès, el lituà, el letó, l'eslovè, l'estonià o, naturalment, el maltès. El català, no obstant això, no és una llengua oficial de la Unió Europea. Per pal·liar aquesta absència, igual que la de l'èuscar o el gallec, el Tractat s'ha limitat a incorporar, en l'article IV.10, la possibilitat de traduir-se també a aquests idiomes. Deixant de banda la polèmica gratuïta oberta pel Govern espanyol sobre la distinció entre el català i el valencià, l'avenç és testimonial. El dret democràtic de milions de persones a dirigir-se a les institucions europees o a rebre'n informació en la seva pròpia llengua no queda garantit en el text, sinó que es deixa a les mans dels governs de cada estat membre.

Com que la Unió Europea no té cap norma o document que es refereixi de manera explícita als drets de les minories, ha delegat en organismes internacionals subsidiaris la labor de regular-los. Durant la dècada de 1990, es van succeir una sèrie de declaracions i convencions sobre els



drets de les minories en diversos òrgans internacionals, de manera especial en el Consell d'Europa i en les Nacions Unides. El text de referència és el Pacte internacional dels drets civils i polítics de 1966, l'article 27 del qual estipula que "en aquells estats on hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques, no es pot negar a les persones que hi pertanyen, de manera individual o col·lectiva, gaudir de la seva pròpia cultura, professar o practicar la seva religió o utilitzar la seva pròpia llengua". En aquest sentit es manifesten també altres documents: la Carta europea de les llengües regionals o minoritàries, del Consell d'Europa, de 1992; la Declaració dels drets de les persones que pertanyen a minories nacionals o ètniques, religioses i lingüístiques, de les Nacions Unides, del mateix any; la Recomanació 1201, del Consell d'Europa, de 1993, o l'important Conveni marc per a la protecció de les minories nacionals, també aprovat pel Consell l'any 1995. L'article 1 d'aquest Conveni estableix: "La protecció de les minories nacionals i dels drets i les llibertats de les persones que pertanyen a aquestes minories forma part de la protecció dels humans i, per tant, entra sota la influència de la cooperació internacional".

Ja en el moment de redactar la Carta de drets de Niça —finalment incorporada en el Tractat—, diversos grups van fer pressió perquè hi figuressin els estàndards de protecció establerts en els documents abans esmentats. Malgrat tot, les disposicions en relació amb això es limiten a prohibir la discriminació (article II.81) i a incorporar un precepte que estableix que "la Unió respecta la diversitat cultural, religiosa i lingüística". A aquestes disposicions s'hi sumen altres de similars, com la de l'article I.3, que fixa entre els objectius de la Unió respectar "la riquesa de la seva diversitat cultural i lingüística". No es fa cap menció, per tant, als drets de les minories com a drets col·lectius. En el moment d'establir condicions als països de l'Est aspirants a ingressar a la Unió, els grans estats d'Europa no van dubtar a incloure el respecte dels drets de les minories dintre d'aquests estats. Així consta, solemnement, en els anomenats *criteris de Copenhagen*. Com es pot acceptar aquest doble tracte? Com pot la Unió avaluar els nous estats membres quan manca de base normativa, de procediments i d'institucions propis que garanteixin els drets esmentats de manera adient?

Xavier Pedrol
Professor del Departament de Teoria Sociològica
Gerardo Pisarello
Professor del Departament de Dret Constitucional

Eurom4, l'experiència a la UB

Des del curs 2003-04, la Universitat de Barcelona ha començat a impartir una nova modalitat de cursos de llengües estrangeres. Es tracta de l'adaptació d'Eurom4,¹ un mètode elaborat per quatre universitats europees sota la direcció de la Dra. Claire Blanche-Benveniste (Universitat de Provença). Primer va ser a l'Escola d'Idiomes Moderns, després com a crèdits de lliure elecció en llengua estrangera al Departament de Filologia Romànica i ara també als Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana), a l'Institut de Ciències de l'Educació i a l'Oficina de Formació del PAS.

Eurom4 proposa l'aprenentatge simultani de quatre llengües romàniques: francès, italià, espanyol i portuguès. Es tracta de fer-ho en un període de temps força curt, una trentena d'hores, desenvolupant estratègies de lectura que permetran un ús àgil de les passarel·les lingüístiques que ens ofereixen les llengües romàniques. És per això que la simultaneïtat adquireix un paper important: el que ens ha servit per entendre el portuguès també ens ha de ser útil per al francès. I el que sabem en castellà ens és molt valuós per a l'italià. Es tracta, doncs, d'optimitzar al màxim la informació en comptes de fragmentar-la en diferents àrees de coneixement. A la Universitat de Barcelona, la novetat ha estat el fet que el català hagi esdevingut llengua de treball i llengua d'aprenentatge.

Per poder assolir els objectius que ens proposem, aquests han de ser humils: només es proposa als alumnes el domini d'una competència, la comprensió escrita, i se'ls demana que acceptin comprendre globalment.

El que demanem a l'alumne és que vagi traduïnt el text en la seva llengua materna sense parar massa esment en la perfecció de la versió que està elaborant. Després l'ajudem a resoldre els problemes amb què s'hagi pogut trobar, sempre induint-lo que sigui ell qui faci la feina i no nosaltres.



El secret de l'èxit és, probablement, que en lloc de partir de zero construïm a partir del bagatge lingüístic que tots tenim, siguem de ciències o siguem de lletres. A més, es fa un gran esforç per defugir el metallenguatge, tan accessible per a uns, i tan opac per als altres.

Els que inicien aquesta aventura comencen desxifrant textos d'unes 150 paraules en tres llengües aparentment desconegudes per ells, i acaben treballant textos d'unes 500 paraules. Es dediquen entre 30 i 40 minuts per llengua.

El mètode Eurom4

El mètode Eurom4 es constitueix de dues grans parts: les lliçons i una petita gramàtica contrastiva. A més hi ha una guia didàctica per a l'autoaprenent i/o per al monitor que ha de guiar les sessions de treball.

Les **lliçons** es van elaborar a partir de textos de la premsa europea i s'estructuren de la manera següent. Es tradueix el títol en les tres altres llengües i se'n fa un breu resum, perquè si sabem de què s'està parlant és molt més fàcil comprendre el text. A continuació hi ha el text tal com va aparèixer a la premsa, sense retocar. Després es presenta el text fragmentat, cada vegada acompanyat de les ajudes necessàries per resoldre'n les possibles dificultats. Aquestes ajudes les vam classificar en diversos apartats:

- a) **Nota bene:** de manera visual, es delimiten els constituents de la construcció i es mostra fins on arriba el subjecte, quantes paraules constitueixen el verb, etc.
- b) **Lèxic:** es fa la traducció en context de les paraules que són realment opaques.
- c) **Morfologia:** es remet a taules de correspondències de tipus morfològic, terminacions nominals i verbals, determinants, etc.
- d) **Sintaxi:** es remet a breus explicacions sobre les particularitats i les homogeneïtats de les llengües romàniques.
- e) **Enciclopèdia:** es proporciona informació de cultura general com els sistemes numèrics, els calendaris, els sistemes escolars, els topònims, etc.

Hi ha quatre blocs de 24 lliçons que corresponen a cada llengua, i es presenten naturalment per ordre d'accessibilitat.

Pel que fa a la **gramàtica**, que té com a únics objectius desbloquejar en el procés de comprensió i satisfer les primeres curiositats que es desperten en els alumnes, està composta de tres parts: les "Generalitats", la "Sintaxi" i la "Morfologia".

A les "Generalitats" s'hi troba informació sobre el grafisme en les llengües romàniques, la combinació vocàlica possible en cada llengua, les equivalències en les quatre llengües de certs fenòmens complicats (com les palatalitzacions), etc. La "Sintaxi" aborda temes com l'ordre sintàctic, l'ordre de les paraules o les cadenes verbals. I finalment hi ha la "Morfologia", que no té gens de text i es presenta tota amb el format de quadres comparatius. Hi ha articles, possessius, demostratius, indefinits, comparatius, terminacions nominals, contraccions, verbs i combinació pronominal.

Perquè pogués arribar a qualsevol tipus de públic, es va procurar d'exposar la informació amb el mínim de text possible i es va reduir de manera voluntària i deliberada el metallenguatge. És per això que hi ha un únic llibre per a les quatre comunitats lingüístiques.

El mètode Eurom4 es presenta en dos formats: un llibre i un CD-ROM. De manera global, la informació que contenen els dos formats és la mateixa, però el CD-ROM incorpora so i això ha permès la gravació de totes les lliçons, que ajuda molt en aquest exercici de descoberta. D'altra banda, la versió informàtica permet un accés més ràpid a la informació que sol·licitem en tot moment.

L'aprenentatge simultani i el futur

Eurom4 no és l'únic mètode que treballa per a una Europa capaç de conservar la seva riquesa. La Unió Llatina reunirà un altre cop representants de cada estat a l'Institut Francès de Bucarest el proper mes d'abril. És prou interessant observar que des de diversos punts d'Europa es treballa en aquesta direcció.

Una de les demandes que ens han fet moltes vegades és l'ampliació a altres llengües romàniques. Evidentment el principi de proximitat és vàlid per a totes aquestes llengües. Ara bé, ampliar el mètode introduint el català, l'occità i el romanès, per exemple, no vol dir que llavors parlem d'aprenentatge simultani de totes les llengües romàniques. Un dels avantatges d'aquesta metodologia és que es treballa d'una manera ràpida i àgil, i fer més de tres llengües en una sola classe esdevé pesat i no és gens eficaç. Caldria pensar llavors en un aprenentatge simultani per etapes: primer tres llengües, i després tres més. Les comunitats bilingües són les que podran treballar amb cinc llengües d'entrada, les dues que tinguin com a base i les tres que adquireixin.

De moment, la Dra. Maria Teresa Garcia Castanyer i jo mateixa estem treballant en l'adaptació al català d'Eurom4, i esperem que estigui disponible al més aviat possible. Ens agradarà molt fer-ne una presentació d'àmbit internacional, ja que les institucions ja ens han anunciat que en faran una difusió internacional.

Quan ho hàgim acabat, no se'ns haurà acabat la feina, ja que a l'horitzó hi ha la idea de treballar la comprensió oral amb la mateixa metodologia o la de fer una adaptació del material per a nens i per a adolescents. En ambdós casos ja hem tingut l'ocasió de fer-ne proves amb resultats molt encoratjadors.

L'altra tasca important serà la de continuar fent docència, i així permetre que cada vegada siguem més els que ens puguem *intercomprendre*. T'hi animes?

Eulàlia Vilaginés

Professora del Departament de Filologia Romànica

Dra. Eulàlia Vilaginés Serra, col·laboradora del mètode i impulsora de la seva docència en diverses universitats franceses. Des de la Universitat de Barcelona s'encarrega d'impulsar-ne la difusió. Actualment treballa en l'adaptació del mètode Eurom4 al català.

Dra. Maria Teresa Garcia Castanyer, impulsora institucional d'aquesta metodologia a la Universitat de Barcelona. Actualment treballa en l'adaptació del mètode Eurom4 al català.

1. BLANCHE-BENVENISTE, Claire et al. *Eurom 4. Méthode d'enseignement simultané des langues romanes*. Florència: Nuova Italia Editrice, 1997.

El dia 21 de setembre del 2004 va tenir lloc, a la Facultat de Formació del Professorat, la Jornada d'acollida per a l'alumnat que participa en programes interuniversitaris, organitzada per la Comissió de Dinamització Lingüística i la Comissió de Relacions Interuniversitàries.

L'obertura de l'acte va anar a càrrec del Sr. Jordi Matas, vicerector de Relacions Institucionals i Política Lingüística

Jornada d'acollida per a l'alumnat que participa en programes interuniversitaris

de la Universitat de Barcelona, i la Sra. Gemma Tribó, degana de la Facultat de Formació del Professorat.

Després d'una breu intervenció de la degana per donar la benvinguda a tots els assistents a l'acte i desitjar als alumnes de fora una bona estada a la Universitat i a Catalunya, el vicerector Jordi Matas va informar sobre totes les actuacions que el Vicerectorat i el Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la UB duen a terme per a l'acollida dels nous, i va destacar l'interès que hi ha per aquest àmbit des de diferents sectors universitaris. També va remarcar que l'arribada d'alumnat no catalanoparlant a la nostra Universitat no ha de suposar un desequilibri en el compliment de la política lingüística de la Universitat de Barcelona ni una disminució en els percentatges de docència en català que s'han assolit.

La primera conferència, "Imatges de Catalunya", impartida per la professora Maite Arqué, del Departament de Didàctica de les Ciències Socials de la Universitat de Barcelona, va consistir en un engranatge de diferents històries personals en diferents indrets de la nostra geografia amb l'objectiu que l'alumnat nouvingut pogués conèixer, d'una manera visual i amena, diferents realitats humanes i territorials del nostre país.

Seguidament, la Sra. Montserrat Lleopart i el Sr. David Casals, dels Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la Universitat de Barcelona, van informar dels programes i recursos de la UB per a l'acolliment lingüístic dels estudiants de fora de Catalunya, i en especial van fer referència a la Borsa d'intercanvi lingüístic,

materials que pretenen fer compatible la seva estada acadèmica a la UB amb l'ús del català a la docència. El programa *Lingcat* és un recurs multimèdia, l'objectiu del qual és resoldre els principals dubtes que els participants en programes d'intercanvi universitaris puguin tenir sobre la realitat sociolingüística de Catalunya i sobre com aquesta realitat es reflecteix en la vida universitària.

La conferència central de la Jornada va anar a càrrec del professor Tilbert D. Stegmann, de la Universitat Johann Wolfgang Goethe de Frankfurt, que va presentar el programa *EuroComRom. Una estratègia d'aprenentatge de llengües europees*, del qual n'és coautor. El professor Stegmann, partint de la premissa que per a la cohesió interna d'Europa no es necessita una llengua única que substitueixi totes les altres, sinó un coneixement al més ampli possible de les que s'hi parlen, va presentar el seu mètode EuroComRom com una proposta didàctica per aprendre simultàniament les llengües d'una mateixa família

lingüística. La metodologia, qualificada per ell mateix de no convencional, es basa en les destreses de comprensió escrita i oral que permeten a les persones de comunicar-se en la seva llengua.

Després de les esmentades intervencions, i per animar els assistents a participar en la Borsa d'intercanvi lingüístic, els alumnes Ferran Terol i Amélie Thiriez, del campus de Mundet, van explicar la seva experiència personal i totes les aportacions positives que la participació en l'esmentat programa els havia suposat.

Un cop acabades les diferents conferències i presentacions, l'alumne Jordi Llorens va acompanyar els estudiants de fora a una visita guiada pels serveis del campus i de la Biblioteca. Aquest alumne, juntament amb Carles Barrio, en representació de l'alumnat de l'ensenyament de Comunicació Audiovisual, també ha fet una crònica audiovisual de la Jornada.

Comissió de Dinamització Lingüística
Facultat de Formació del Professorat



CARLES BARRIO
JORDI LLORENS

El multilingüisme a Europa. Les llengües, l'oficialitat i la Constitució europea



enXARXAT
desembre-04 11

És dijous 11 de novembre. Ens trobem a la Facultat de Farmàcia, en una taula que hi ha a fora de l'edifici. Són les dues del migdia i abans d'anar a dinar ens proposem debatre l'oficialitat de les llengües a les institucions europees. Per participar al debat han vingut: Marcelo Barbuto, estudiant de doctorat de Filosofia i becari de l'ORI; Ricard Kirchner, estudiant de Física; Pitt Eckford, estudiant gal·lès que aquest curs estudia Geografia a la UB en el marc del programa ERASMUS; Mauro Castro, estudiant d'Economia; Luis Outeiro, estudiant gallec de Geografia que s'està aquí en el marc del programa Sèneca, i Josep Araniz, estudiant d'Economia.

Què en sabeu i què en penseu del tractament que reben les llengües no oficials, com per exemple el català, en la Constitució europea? Creieu que el català hauria de ser oficial a Europa? Creieu que la política lingüística d'Europa en matèria de plurilingüisme té en compte totes les llengües?

Josep: En principi el que se sap és que la Constitució europea parlarà específicament d'algunes llengües, però només de les llengües oficials dels estats. Així doncs, el cas del català, que només és oficial en una part de l'Estat, com el cas d'altres

llengües que no tenen oficialitat, no es reconeixerà. Llavors, o surten totes les llengües, o no en surt cap i es parla de "les llengües d'Europa", així, en general.

Luis: Penso que el tractament que reben les llengües no oficials a Europa, i també a Espanya, no és adequat. En concret, el cas del català és molt escandalós, ja que té un nombre de parlants molt més gran que altres llengües que són oficials, com és el cas de l'irlandès. Per tant, considero imprescindible continuar lluitant per això.

Marcelo: Crec que Europa és una cosa i Espanya, una altra. Penso que

diffícilment es podrà arribar a una solució a escala europea si encara hi ha debats interns no resolts, com el de Catalunya i la Comunitat Valenciana. És a dir, és com començar la casa per la teulada. Espanya, Catalunya, Galícia i el País Basc haurien de decidir què fan amb les seves llengües oficials i presentar-ho després a Europa. Vaja, que em sembla que la tendència hauria de ser que Espanya proposés a Europa que té més d'una llengua oficial i que Europa les acceptés.

Luis: Sí, però és que això es proposa d'una manera esbiaixada, dividint, posant duanes lingüístiques, com passa amb el català i el valencià. El



MIREIA BARCALO

poder d'aquestes decisions passa per Madrid, on no hi ha voluntat ni lingüística ni política perquè aquestes llengües, català, gallec i basc, formin part d'una realitat. Aquest és el nostre pa de cada dia.

Mauro: Crec que aquest conflicte comença perquè moltes comunitats històriques sense estat creien en la idea de la Unió Europea com a futura Europa dels pobles. I ha estat un cop molt dur saber que no els reconeix el dret a l'autodeterminació, que no els reconeix la seva llengua pròpia... En aquest cas, reconec que la política lingüística de la Unió Europea amaga altres factors diferents de la importància de la llengua, que és clau com a element cultural... Reconec que l'objecte polític de la Unió es basa en l'estat, en lloc de basar-se en la idea de poble. Això també està desvirtuant el sentit democràtic de la Unió Europea, perquè la presa de decisions les fan els estats, lluny dels ciutadans.

Josep: Tot el problema està molt relacionat amb la manera com s'ha fet la Constitució europea. Representa que vivim en un lloc on la democràcia es va iniciar fa 2.000 anys i resulta que la Constitució la fan 150 païos que es reuneixen a Brussel·les i a París, i que passen completament, per exemple, del Patronat Català pro Europa i de tot el que aquí a Catalunya s'havia fet pensant en el nou projecte de Constitució europea. La Constitució s'ha fet

al marge de la societat civil catalana i tot queda en una discussió d'uns quants funcionaris d'alt nivell i d'uns quants representants de les patronals. El tema del català per a ells és una molèstia. De fet, per a l'Estat espanyol, ho ha estat sempre.

Per mi la cosa és molt senzilla... si fas una Unió Europea, ajuntes una cinquantena de pobles diferents i els fas fer una política d'unió, coordinar esforços, cooperar... el que sigui. Si aquests pobles parlen cinquanta llengües, amb les tecnologies que hi ha actualment, costa molt menys traduir les coses cinquanta vegades que mantenir les fronteres tancades a la immigració, però molt menys! Traduir és un esforç mínim. El que passa és que no hi ha voluntat política. No ho volen.

Ricard: Però pensa en com s'ha fet la Constitució i amb quina voluntat volen unir els pobles... Amb els mitjans actuals... Hi ha una cosa anomenada *Internet* i no els hauria costat gens anar penjant les propostes que feien. En canvi, l'únic que penjaven eren els escons de cada estat, d'això és l'únic que ens hem assabentat. I llavors jo em trobo amb una constitució que parla del que uns quants volen..., però no és la meva constitució. Ara mateix només és la unió de capitals, i no la unió de pobles.

Pitt: En primer lloc, haig de dir que jo no en sé gaire, d'això de la Constitució,

i que és una polèmica força nova per a mi. Però crec que és important que es reconeixin totes les llengües d'Europa, ja que són l'idioma de cada dia de molta gent... Per això, és necessari que el material de la Unió se subministri en totes les llengües i que tothom se'l senti propi. Em preocuparia, però, que les reunions es fessin encara més lentes del que ja són si hi hagués totes les llengües. No parlo de distingir entre llengües més o menys importants, però per una qüestió pràctica trobo que les reunions de treball s'haurien de fer en menys llengües... Els gal·lesos sabem gal·lès i anglès, per exemple. Pel que fa al reconeixement de llengües i fer-les oficials, però, jo ho tinc claríssim: la meua llengua també és important.

En resum, el reconeixement de les llengües oficials ha de venir de la proposta dels estats o és possible que es decideixi des d'Europa, seguint uns altres criteris? I és que, si a Espanya ja no hi ha un reconeixement...

Marcelo: De la Constitució europea, en tinc referències per la meua companya, que està fent Ciències Polítiques i m'ha parlat molt de les deficiències que té. Però amb quina força podem reclamar l'oficialitat del català quan a Espanya encara no s'ha aconseguit anar més enllà de la cooficialitat? I el que és més greu és que ni tan sols a Catalunya la qüestió del català està resolta. Un exemple: quan vaig anar a matricular la meua nòvia a la universitat, li vaig preguntar a la secretària, intencionadament, quin nivell de català necessitava per cursar la llicenciatura. La resposta va ser: "No, de nivell cap, però aquí tot es fa en català".

Crec que sobretot els que han nascut aquí i han mamat les dues llengües des de sempre, es pensen que el català és fàcil d'aprendre si saps castellà. A mi em sembla que no. El català és una llengua pròpia, amb una entitat pròpia i cal estudiar-la. Jo no l'he estudiada, en part per respostes com la de la secretària. Ara com ara, els que venim a Catalunya no estem obligats a parlar-lo, cosa perfectament discuti-

ble, i no estem obligats a tenir cap certificat de català. En el marc actual, però, quan em faci renovar el visat d'estudiant per quarta vegada, hauré de presentar un certificat de català al cap de sis mesos. Això hauria de ser un requisit, i el qui no vulgui que no vingui... però com a mínim aclariria les coses.

Luis: Però això es dona per una força exògena al poder català. La política lingüística de Catalunya és una i la imposició estatal, una altra. Això passa aquí i a Galícia. Una llengua s'imposa a l'altra i la diglòssia és el pitjor dels fenòmens lingüístics... La pateixen Catalunya, Galícia i el País Basc.

un examen de coneixements mínims, pràcticament tots hi parlarien. Per tant, és important fixar-nos en aquesta desviació que es fa del problema des de la classe política. Altres polítics i intel·lectuals, com ara Pilar Rahola, consideren que el marc legal, tot i que es pot millorar, ja és suficient per fer efectiva la cooficialitat...

Luis: Però com s'ha de fer efectiva si després, per exemple, el poder judicial la nega? Vas a un judici i com que el jutge és d'Extremadura —i no cal que sàpiga català— decideix que, a la sala, s'ha de parlar en castellà.

Josep: Sí, però el Marcelo té raó, perquè legalment estem obligats a

formen la política nacional i marginen els debats que, de manera natural, es produïrien.

Marcelo: En un sistema democràtic és legítim que hi hagi un bloc nacionalista espanyol que intenti distorsionar. El que jo vull dir és que els mateixos polítics catalans encara no tenen una posició clara. Em sembla que amb el català passa com amb el metro. Hi ha una propaganda que et pregunta per què, si pagues l'avió o el cine, no pagues el bitllet de metro. Doncs la raó és evident, perquè al metro puc entrar gratis i a l'avió i al cine, no! I, és clar, el català avui es pot eludir... Per això calen reformes legals per canviar la situació. De tota manera, la solució final no és fàcil, perquè dins del marc bilingüe la Generalitat s'hauria d'encarregar també del castellà. De fet, primer caldria definir el tipus de marc bilingüe.

Pitt: No ho sé. Tot plegat em sembla molt difícil... Potser el més lògic seria basar-se en el nombre de gent que parla una llengua per fer-la oficial. El problema és quan hi ha una llengua com el català, amb molts parlants, però que la majoria poden entendre el castellà. Al meu país, per exemple, també hi ha dues llengües: el gal·lès i l'anglès, però tots els que sabem gal·lès, també podem parlar en anglès. El problema és reconèixer el gal·lès, establir si ha de ser oficial o no... El més curiós és que fins no fa gaire ens pensàvem que a hores d'ara el gal·lès estaria mort.



Marcelo: Sí, això és cert, però el que jo veig és que part de la classe política catalana no està dirigint el problema cap a l'àmbit legal i estatutari. Per exemple, en un article de l'*Avui*, Carod-Rovira treu el problema de l'àmbit polític i institucional, i el passa a la gent. És a dir, el problema és del catalanoparlant que no s'adreça als no-catalanoparlants en català, de manera que els resta drets.

En realitat, no els parla en català perquè no ens trobem en un marc en què els no-catalanoparlants hagin de parlar-lo o, almenys, entendre'l. Si els catalanoparlants sabessin que els no-catalanoparlants han d'entendre el català, perquè se suposa que han fet

conèixer l'espanyol i no es diu res del català. Ara en Bargalló diu que l'Estatut reconeixerà que el català és un dret, però que també és un deure... En teoria, això ha de canviar una mica la situació.

El problema que tenim aquí dins i amb el País Valencià és pura distorsió política provocada per l'Estat espanyol. Com pot ser que es discuteixi la unitat lingüística, una qüestió tan científica? Podrem discutir sobre el nom de la llengua, però no sobre si és o no la mateixa llengua... això és ridícul! I per què es discuteix? Doncs perquè hi ha tot de mitjans de comunicació finançats públicament que es dediquen a la distorsió: elements exteriors que de-

Mauro: Tinc claríssim que el tema quantitatiu, per nombre de parlants, és una bajanada. Trobo una aberració pensar que l'islandès no pugui estar reconegut perquè són molt pocs els qui el parlen. Jo parlaria més de comunitats històriques i culturals, però en el sentit obert i integrador, no en un sentit identitari. Sí que és cert que cal fer una promoció del català des de l'Estat, legislar-lo i fer que, per exemple, sigui obligatori o que la gent senti el deure d'aprendre'l mentre visqui a Catalunya. D'altra banda, però, això seria com donar tot el poder als polítics perquè regulessin una part de la cultura popular de la societat civil. Hauria de ser alguna cosa més orgàni-

ca, que sorgís d'una manera molt més natural, més pròpia d'una comunitat de gent que se sentís còmoda a l'hora de parlar el català.

A mi em fa por aquesta instrumentalització que es fa del component nacional, perquè a Catalunya sí que és veritat que hi ha un esperit progressista molt clar, però hi ha altres llocs, com el País Basc, on ja s'ha convertit en un component retrògrad perillós. Irlanda és un cas claríssim. No fan res per potenciar l'irlandès a les escoles, no donen subvencions, no promocionen la literatura o el cine irlandesos..., però diuen que la llengua irlandesa no serà reconeguda per la Unió Europea i arpleguen una quantitat de vots increïble. A qui beneficia, doncs, la política identitària?

Jo em sento català i vull protegir la meva cultura, cosa que segurament s'aconseguiria si Europa reconegués la llengua que parlo. Primer, però, cal començar a casa. Hem d'acostar el català a la població, li hem de donar facilitats econòmiques per aprendre'l, oferir-li cursos, fer-la particip de la comunitat catalana. Així tothom se sentirà inclòs. Se'ls ha de fer veure que si vénen a Catalunya, han d'aprendre la llengua de la gent per poder-s'hi relacionar.

Heu seguit la polèmica dels quatre textos i les tres versions lingüístiques de la Constitució europea? Què en penseu?

Pitt: Jo he sentit això del valencià i del català, però no estic gaire segur



d'entendre què vol dir això dels quatre textos i les tres versions lingüístiques.

Josep: Són quatre textos perquè hi ha el text que van fer els de la Generalitat Valenciana, el text que van fer els de la Generalitat de Catalunya —que el van copiar totalment del valencià per demostrar que era la mateixa llengua—, el text castellà, el gallec i l'euscar. Per això són quatre textos i tres versions lingüístiques.

Marcelo: Per a algun sector polític de València, acceptar que parlen català seria acceptar que parlen l'idioma d'un altre país.

Luis: Llavors hauríem de començar a parlar de dialectes, no de llengües, i per això ja hi ha els lingüistes, que ens poden ajudar a traçar la frontera entre dialecte i llengua.

Josep: D'acord, però és que Madrid s'ha aprofitat del fet que, per a la majoria de valencians, *català* no vol dir *valencià*. I és més, hi ha els que diuen que és una altra llengua i els que diuen que és la mateixa, però que no entenen per què se n'ha de dir així. De fet, això últim de la denominació és molt discutible. El que hem de fer és debatre-ho els catalans i els valencians, posar-nos d'acord i trobar-li un nom a la nostra llengua: un nom de consens.

Marcelo: No es pot culpar l'acció del PSOE madrileny, sota pressió perquè tampoc no es pot oblidar de la

Comunitat Valenciana. El que s'ha de fer és debatre això de la denominació i facilitar les coses.

Mauro: El que es critica del PSOE és justament no haver obert el debat i haver fet totalment el contrari: amagar-lo i tapar-lo. Hi ha un conflicte real entre la comunitat científica lingüística, que diu que el català i el valencià són la mateixa llengua, i alguns polítics i ciutadans de l'Estat, que opinen precisament el contrari.

Luis: Però si no s'està tenint en compte el punt de vista dels lingüistes per a res, tan sols els importa un polític que diu que no vol integrar-se!

Ricard: El PSOE no ha volgut obrir el debat. Ha presentat quatre textos amb tres versions lingüístiques i ha acabat donant suport a la tesi valenciana.

Mauro: El PSOE ha fet senzillament el que li demanaven els valencians: tenir una traducció de la Constitució en valencià.

Josep: El discurs del partit Unió Valenciana associa català i Principat... Llavors, és clar que no parlen el català del Principat, sinó el valencià de la Comunitat. Des d'aquí sempre s'ha tingut molt clar que Catalunya forma part dels Països Catalans, per això hi ha tanta gent del País Valencià que diu: "no, no... jo no sóc del Principat".

Xarxa de Dinamització Lingüística



IV Premi Arrelats 2004



AMB LLUM VERMELLA

No els costa d'adonar-se'n. Coses així no passen desapercebudes, encara que l'ambient sigui una mica caòtic, les tres converses es barregin i a la taula s'acumulin plats d'olives i de patates fregides i gots amb aperitius (tònica, vermut, biter...) entre prospectes, tríptics de museus, bitllets de metro cancel·lats, postaltes, una ampolla de Perrier i tres sobres de fotografies que esperen torn mentre un altre ja ha començat a córrer de mà en mà.

És a la foto número 15 de les que es van passant entre comentaris d'admiració i explicacions entusiastes. En Miquel fa esforços per estar atent als monuments visitats, que ja li sembla que no s'acabin mai, mentre el seu fill escolta bocabadat el nen de la casa, que li descriu fins l'últim fusell del Museu de l'Exèrcit. La Roseta va fent que sí amb el cap, cada vegada que l'amfitriona li pinta una meravella incomparable: és el millor museu del món —i tant—, unes botigues que aquí no en tenim —oh—, i des de dalt tens una vista... —sí, és clar, que bé, ha de ser fantàstic, i tant que sí—. La Roseta encadena els assentiments sense vacil·lar.

En Marc i la Diana, satisfets d'exhumar el viatge de l'estiu —la millor època per anar a París—, responen a les preguntes, més sol·lícites que entusiasmades, dels convidats —què hi vols fer, sempre han estat una mica envejosos—, que agraeixen l'ampolla de beaujolais i el perfum comprat a les Galeries Lafayette.

—Ja pensàvem que ens portàrieu una Torre Eiffel en miniatura.

—I ara! És tan típic... —en Marc s'acomoda a la butaca amb el got a la mà— però fixa't com n'han sabut, els francesos, de convertir un bunyol de parallamps com aquell en una atracció de primeríssim ordre, en un crit al progrés tècnic, en un símbol, en un... i tampoc no val tant la pena, és més petita del que sembla.

—I no hi vau anar?

—Coi, és clar que sí. A París la Torre Eiffel és visita obligada. Quin ridícul, si no. Seria com venir a Barcelona i no veure el Parc Güell, el Floquet (que en pau descansi) o el Camp Nou.

En Miquel ho entén perfectament, és clar. I la Roseta mou el cap amunt i avall i corrobora:

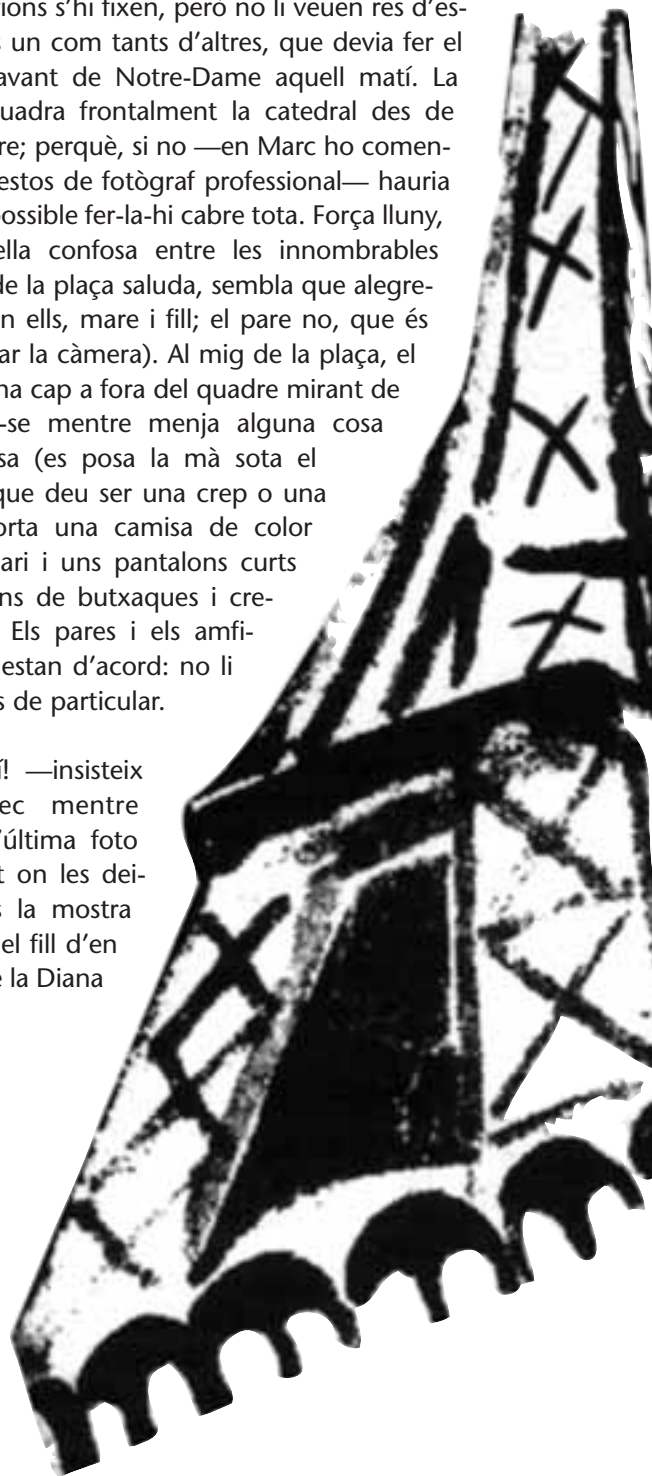
—I tant, sí.

Així doncs, és a la foto número 15 del primer sobre que el fill dels convidats, amb una patata fregida a cada mà, interromp la conversa dels grans i pregunta qui és aquest senyor que surt a totes les fotos. Al comença-

ment, ni els pares ni els amfitrions no l'entenen: les fotos són plenes de gent que camina, bada, menja gelats i es fa fotos. És inevitable que hi surtin, si tothom va als mateixos llocs a les mateixes hores. És per aquesta raó —li expliquen sense perdre de vista les mans olioses— que les postals sempre són més maques: al fotògraf li deixen fer fora la gentada i s'estalvia que hi hagi algú més o menys ridícul que li espatlli la feina.

Però l'índex del nen assenyala amb insistència la fotografia, cada cop més a prop, fins que es posa inexorablement sobre la cara d'un noi. Un desconegut. Maldissimulant les ganes de ventar bufetada al mocós, els amfitrions s'hi fixen, però no li veuen res d'especial. És un com tants d'altres, que devia fer el dropo davant de Notre-Dame aquell matí. La foto enquadra frontalment la catedral des de ben enrere; perquè, si no —en Marc ho comenta fent gestos de fotògraf professional— hauria estat impossible fer-la-hi cabre tota. Força lluny, una parella confosa entre les innumbrables parelles de la plaça saluda, sembla que alegrement (són ells, mare i fill; el pare no, que és qui fa anar la càmera). Al mig de la plaça, el noi camina cap a fora del quadre mirant de no tacar-se mentre menja alguna cosa regalimosa (es posa la mà sota el mentó) que deu ser una crep o una gofra. Porta una camisa de color groc canari i uns pantalons curts beix, plens de butxaques i cremalleres. Els pares i els amfitrions hi estan d'acord: no li veuen res de particular.

—Que sí! —insisteix el marrec mentre rescata l'última foto del munt on les deixen i els la mostra triomfal: el fill d'en Marc i de la Diana somriu



davant l'estàtua eqüestre de Carlemany que hi ha a la plaça de la catedral. A la dreta del quadre i uns metres més endarrere de la gropa imperial, el noi de la camisa groga seu en un banc i endrapa mitja baguet embolicada amb paper de pastisseria.

La coincidència els fa molta gràcia. És evident que, després de menjar-se l'entrepà, el noi va fer postres; i que les dues fotografies, tirades en poca estona, el van captar sense voler. Mig seriosament mig en broma, uns i altres s'hi comencen a engrescar, a veure si en troben una altra, va! I, efectivament, la Diana alça de seguida una fotografia; aquesta, presa des de la porta del Museu d'Orsay. Entre la gent que s'espera i forma una cua que tomba la cantonada, el mateix noi, situat mitja dotzena de persones per davant de la família, llegeix una revista. Porta una altra indumentària: texans blaus llargs, sandàlies i una camisa salmó; però és ell, segur. Al xamfrà, una banda de jazz amenitza l'espera.

Durant uns instants tots queden astorats. Quina probabilitat deu haver-hi d'ensopegar la mateixa persona dos cops en dies diferents? I tres cops? I quatre? Perquè amb la del Museu d'Orsay troben de seguida dues fotos més: al capdamunt de l'Arc del Triomf i en una terrassa del bulevard Saint Michel, amb una cervesa a la mà que, per la forma d'esfera truncada de la copa, dedueixen que és una Leffe. Quina casualitat extraordinària! Ara sí que el viatge ha guanyat un punt d'insòlit i irrepetible. En Marc i la Diana s'entrecreuen les mirades i se somriuen amplament, alhora que fan una demanda tàcita d'admiració als convidats, que també somriuen, sí, però callen. I segur que els corseca l'enveja.

—Coi, la salsa del viatge són aquests petits detalls —rebla en Marc, satisfet, mentre s'afegeix una mesura respectable de ginebra a la tònica—. És com aquella altra anècdota d'abans, la de l'amic que feia sis anys que no vèiem, i pam, ens el trobem al concert d'Omara Portuondo, al Parc Floral (i gratuït, eh?), entre més de mil persones. Va ser tan gran, tan... especial. Ara que, és clar, perquè sigui realment especial, s'ha d'haver anat al concert de la Portuondo a París; trobar-se algú a la revetlla del barri no té cap gràcia.

En Miquel i la Roseta, amb les cames juntes i les mans sobre els genolls, ho avalen completament; és impressionant, sí. Fruint de la situació, els amfitrions comencen a repassar entusiasmats les fotos una per una i conviden els altres a fer el mateix, alhora que celebren amb grans crits cada troballa. Els nens s'hi apunten de seguida i la vetllada pren un aire de competició. Com en els àlbums d'*On és Wally?*, el joc consisteix a veure qui localitza primer una nova aparició estel·lar del noi.

Les troballes se succeeixen: a la Défense, als Camps Elisis, als jardins de les Tulleries; i al Museu del Louvre, dues vegades! En una, amb sol, el noi aguanta una tira de postals oberta com un acordió i que penja gairebé fins a terra; i en l'altra, amb el braç alçat sota la pluja parisenca, ofereix un paraigua plegable a la llarguíssima corrua de visitants estoics, que comença a la piràmide de vidre de l'entrada, fa tres ziga-zagues pel pati i acaba sota els porxos de l'ala Richelieu del museu, on l'expectativa de poder entrar —segons els amfitrions— se'n va cap a dues hores més tard.

I això només és el primer rodet. Desensobrat el següent, la història es repeteix: el desconegut llegeix estirat a tocar del Sena; pren te amb menta a la mesquita; reposa (ulls tancats) a l'ombra del famós cedre del Líban, i coi!, mentre la família saluda i es fa una foto davant La Tour d'Argent —ja ho sabeu, és el restaurant més luxós de París—, ell en surt per la porta amb posat distret. Si sembla un pelacanyes... Les fotos passen cada vegada més ràpidament i amb menys explicacions. El noi apareix assegut a les escales de l'Òpera Bastille, mira quadres a les galeries del Marais i toca el contrabaix sota les arcades de la plaça dels Vosges. La Roseta dona un cop de colze discret a en Miquel. Els amfitrions comencen a tenir la sensació de no poder treure-se'l de sobre. No se'n saben avenir: que els vigilava?, que els seguia? —Tu vas trobar a faltar alguna cosa? No, i tu?—, i es palpen el pit i les butxaques, encara que ja faci mesos que han tornat. Però no, no els falta res. Els sobra, en tot cas; perquè el noi no desapareix. Al contrari, se'ls mira i tot, somrient, des de la imatge. En l'última, fins i tot sembla ben conscient de sortir a la foto. Es miren els uns als altres. Treuen més fotos. Les examinen. El resultat és el mateix. Silenci.

—Doncs a mi no sé si m'agradaria que em passés això. Em sembla que prefereixo quedar-me a casa tranquil·la —la Diana es tiba enrere com si la Roseta, aquesta que es pensa que el món s'acaba a Segur de Calafell!, l'hagués punxada als ronyons—, ara que, vaja, jo no dic res, si us agrada a vosaltres ja està bé... —continua la convidada fluixet, gairebé sense alçar els ulls del bíter, que es beu a glops menuts i vermells.

—Això no pot ser, és impossible —redunda en Marc passant per alt el comentari. Qui és el desconegut? Un turista com ells? La Diana diu que ho ha de ser, sí, perquè és impossible que algú que tingués obligacions hagués disposat de tant de temps per fer tot el que van fer ells. I es mira de reüll la Roseta. Però en Miquel, redreçant-se de la posició aclofada que havia adoptat progressivament, fa notar entusiasmats que el noi, a les fotos del Louvre, sembla un venedor ambulants.

—O potser és un músic de carrer —afegeix la Roseta,

gairebé indiferent. En Marc no ho veu clar: i si en lloc de vendre un paraigua feia un senyal a algú de la cua? I si havia comprat les postals? I no podia haver-se afegit espontàniament al grup de jazz de la plaça dels Vosges? Els nens, encantats, suggereixen una història de tèrboles missions i serveis secrets...

Tot d'una, a en Marc, li sembla estúpid que parlin tant del noi; que hagi esdevingut l'autèntic protagonista. El viatge ja no és excepcional, ni tan sols comú. És com si els haguessin estafat: van pagar per un viatge particular, no un de grup on sempre hagin de sortir els altres a les fotos. I ara, després de tornar tan contents i enganyats, veuen que no, que algú els ha aixafat la guitarra, que no poden evocar el viatge com els agrada, perquè el noi els diu i repeteix que hi havia més gent, que no eren els únics, vaja, i que no val la pena estar-ne gaire cofoi si aquestes fotos tan entranyables tant poden ser de la família com de qualsevol. O potser és això, pensa en Marc: ja no són les seves fotografies, sinó les d'un desconegut. El viatge d'algú altre.

Però no pot ser. No Pot Ser. I comença a remenar les fotos per trobar-ne una on no surti l'indesitjable esgarriacrius que els ha fotut enlaire les vacances sense que se'n adonin. De seguida s'hi afegeixen els altres i retiren els entrebancs que hi ha a la taula per poder-hi escampar les fotos amb comoditat. N'hi ha d'haver una, almenys una. Els vasos mig buits i els plats amb quatre olives solitàries desapareixen a la cuina i, el que queda (tríptics, un pòster, tiquets de metro...), en Marc ho fa caure amb un únic moviment del braç, que ho escampa tot per terra i sota la butaca i el sofà. Tots s'acosten a la taula per fixar-s'hi millor i comencen a ordenar les fotografies, a disposar-les segons el rodets i la numeració i a buscar-ne una que estigui lliure de l'estrany. Tot i arregar-les amb compte, un cop col·locats els dos primers rodets, ja no queda espai per a la resta i les fotos comencen a caure les unes sobre les altres. El noi és arreu. Com és possible que no se l'hagin tret de sobre ni una vegada? Se'ls acudeix que si s'haguessin fet fotos a l'habitació de l'hotel, ell no hi hauria sortit. O si en lloc de retratar-se davant dels monuments, els haguessin



fotografiat sols... però això és una bestiesa: per què la volen, la foto, si ells no hi surten? Ja comprarien postals, no?

Les fotos del darrer rodets cauen amb cadència regular a sobre la taula: una i una altra i en aquesta hi és i aquí també i aquí i només en queden tres, només dues, una... La darrera foto queda suspesa en l'aire sense que la mà que l'aguanta la deixi afegir-se a les anteriors. És la de l'aeroport, l'última, abans d'agafar l'avió cap a casa. Carregats de maletes i paquets diversos, tots tres, en Marc, el nen i la Diana, somriuen amb cansament i satisfacció. Són a la porta d'embarcament. I no hi ha ningú més.

En Marc fa un crit de victòria i alça el puny crispat, com alguns futbolistes quan celebren els gols. La Diana, angoixada i amb les mans al pit, deixa anar un panteix alleugerit. I els nens —ooé, oé, oé, oeé— salten i s'abraçen. En Miquel, que s'havia tirat endavant a mesura que augmentava la tensió, cau desinflat al sofà, amb la mirada buida de la decepció pintada a la cara.

Hi ha un moment d'immobilitat immensa: l'instant just que triguen a sentir que la Roseta, amb un fil de veu que talla com una serra elèctrica, pregunta, si es pot saber, qui els va fer la fotografia.

Jordi Rourera va néixer a Lleida el 1977 i és llicenciat en Bioquímica. Li agrada dir que guarda molts records de l'estada a les facultats de Química i de Biologia. De tota mena. Actualment està cursant els darrers crèdits de Filologia Catalana. Ha escrit ressenyes literàries per a les revistes *Lluc* i *Els Marges* i el pròleg a *Fuga evasió*, de Laia Noguera.

El novel·lista Melcior Comes, en llegir *Amb llum vermella*, va comentar que cada paraula era al seu lloc i que tenia un final d'il·lusionista, però que "una cosa és un bon batut de maduixes i una altra un got d'aiguardent —i la gent mor d'úlcer a l'estómac". Tot i que l'autor no hi pot estar més d'acord, espera que el lector també trobi en el batut un fons d'alcohol: emmascarat en el gust, però contundent en l'efecte.

La lluita antifranquista a la Universitat de Barcelona

Joves estudiants d'enginyeria durant la constitució el 9 de març de 1966 del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona. L'acte es faria famós amb el nom de Caputxinada.



De l'agonia del SEU al naixement del Sindicat Democràtic

En la història contemporània de Catalunya, el paper del moviment universitari com a agent sociopolític d'una certa importància es pot remuntar fins al 1820, quan molts estudiants i professors, posicionats en el bàndol constitucionalista, van abandonar la tranquil·litat còmoda de l'estudi per participar en violents avalots a la ciutat universitària de Cervera. Al llarg de la seva trajectòria, la universitat ha esdevingut un mirall interessant de les tensions socials i polítiques que s'han anat desenvolupant al país. El més destacable en la història social de la universitat ha estat el canvi espectacular en la procedència de classe dels universitaris, cosa que ha comportat la famosa *massificació universitària* (de què ja es queixaven alguns catedràtics de la dècada de 1960).

En el camp polític, l'aportació més celebrada del moviment estudiantil va ser la lluita obstinada contra el franquisme a la universitat, concretament contra el falangista Sindicato Español Universitario (SEU). L'afebliment efectiu del règim franquista no es va aconseguir a través d'una impugnació

total i abstracta de la dictadura del general Franco, sinó que el moviment democràtic dels estudiants, conscient de la correlació desfavorable de forces, es va proposar d'anar obrint esclotxes de llibertat i democràcia en el monòtic edifici franquista, amb la perspectiva incerta de fer-lo naufragar quan les condicions ho permetessin. I és que, malgrat algunes idealitzacions de l'activitat antifranquista de l'època, la realitat era que una repressió política ferotge i una acceptació passiva i majoritària garantien una certa estabilitat al règim. Les condicions per enderrocar Franco encara no s'havien donat el 1964, en ple *desarrollismo* econòmic i amb el règim celebrant amb tota la pompa possible els *25 años de paz*.

Cap a una representació democràtica

La lluita estudiantil per una representació democràtica va venir marcada per l'enfrontament amb el SEU. Abans de la Guerra Civil, el SEU era l'organització més potent de la Falange. Allà es formaven els quadres més destacats del falangisme, en un ambient d'exaltació de la joventut com a agent principal en la conquesta del poder. Després de la guerra, però, el SEU va patir, per

part de l'aparell estatal, un humiliant procés de burocratització i desvirtuament de les antigues aspiracions de transformació feixista de la societat. Les seves funcions van quedar rebaixades al control quasi policíac dels universitaris. Constituït com a únic sindicat d'estudiants legal a partir de 1939, el SEU va passar a ser d'afiliació obligatòria l'any 1943. Igual que les altres seccions del règim (FET, Frente de Juventudes, etc.), el SEU era un instrument de control social, i no pas de vehiculació dels interessos dels estudiants. Aquesta funció de vigilància i repressió de tota activitat estudiantil sospitosa es va materialitzar en un actiu servei d'informació i investigació, així com en detallades fitxes d'estudiants conflictius.

A començament de la dècada de 1960, a la Universitat de Barcelona el SEU ja era una organització feble i plenament deslegitimada als ulls de la majoria d'estudiants. Es començaven a desenvolupar maneres de representació paral·leles a l'oficialisme del SEU, que ja apuntaven un rebuig genèric contra la dictadura i contra la situació de la universitat, criticada pel seu funcionament autoritari i per l'empobriment cultural manifest, a causa de la repressió passada i present. El 8 de febrer de

1965 és una de les dates fundacionals del moviment democràtic a la universitat. Aquell dia es va convocar una assemblea de districte que va reunir més d'un miler d'universitaris. L'èxit d'aquesta convocatòria va suposar un desafiament que no va passar desapercbut al règim. Les autoritats confiaven que la revolta s'esgotés amb el final de curs. Per contra, el moviment de la UB va envalentir altres universitats de l'Estat (Madrid, València, Sevilla, etc.) i va rebre el suport de catedràtics de prestigi, com ara Tierno Galván, Aranguren i García Calvo.

Davant la creixent contestació estudiantil i l'evident paràlisi i inutilitat del SEU, el règim va prendre la iniciativa i va substituir el SEU per una altra organització oficial d'afiliació obligatòria: les Asociaciones Profesionales de Estudiantes (APE). El rector de la Universitat de Barcelona, Francisco García-Valdecasas, va convocar eleccions per a la tardor de 1966 i el moviment estudiantil, després de rebutjar les APE, va iniciar un debat sobre com encarar la convocatòria electoral. El resultat va ser la creació del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona (SDEUB) i la

El triomf de l'SDEUB va tenir conseqüències immediates. D'una banda, la resposta repressiva es va concretar en l'expulsió dels delegats lliurement escollits, amb la vana esperança que aquest escapçament seria el final del moviment. D'altra banda, també es van prendre represàlies contra el conjunt dels estudiants que no havien anat a votar. En comptes d'apacar el moviment, es va iniciar un cicle de vagues, manifestacions i mostres de solidaritat que van desembocar en la famosa Caputxinada. El 9 de març es va iniciar un congrés constituent a la sala d'actes del convent dels Caputxins, a Sarrià, on a més dels delegats dels estudiants hi va participar una representació significativa del món cultural i polític de l'antifranquisme militant. La resposta policial del règim i la repercussió social d'aquest esdeveniment el van elevar a la categoria de fita històrica de la lluita contra la dictadura franquista. Malauradament, en els cursos següents, el moviment estudiantil va patir l'efecte combinat de la repressió i de les divisions internes, que el van conduir al debilitament i a la pèrdua de protagonisme.

ment i dificultosament, substituir-lo per un de democràtic. En segon lloc, la lluita estudiantil es caracteritza per la unitat sòlida de totes les forces democràtiques. Aquesta solidesa no s'expressava només en la unitat d'acció quotidiana, sinó que es va veure reflectida en la creació d'un organisme unitari (l'SDEUB), que no només no exclouia els comunistes del PSUC, sinó que n'acceptava el paper hegemònic. L'experiència del sindicat democràtic d'estudiants és un referent clar de l'esperit unitari que va fer néixer l'Assemblea de Catalunya l'any 1971. L'estratègia d'anar guanyant espais d'acció social que anessin laminant les bases sobre les quals s'assentava el règim, a còpia d'unitat i de consciència sobre la correlació de forces, constitueix l'aportació gens menyspreable del moviment estudiantil al conjunt de l'oposició democràtica.

La composició social de la universitat a la dècada de 1960 estava molt dominada pels fills de les classes benestants, beneficiades pel règim i majoritàriament procedents del bàndol vencedor. Els impulsos democràtics dels estudiants van suposar un desafiament al règim en un terreny que no s'esperava. Van ser els mateixos privilegiats pel règim els qui, conscients de la il·legimitat del franquisme, van rebutjar el seu paper i van fer una crida política a la revolta obrera i ciutadana, la qual, lamentablement, va trigar uns quants anys a arribar. Quaranta anys més tard, és possible afirmar que els objectius d'aquell jovent universitari, en línies generals, s'han complert. El nombre d'universitaris s'ha multiplicat per vint i la qualitat de la democràcia política, sempre fràgil, permet uns marges de llibertat impensables sota la dictadura. No obstant això, algunes de les motivacions de fons del moviment estudiantil, com ara garantir una autèntica igualtat d'accés a la universitat i dotar de contingut social la democràcia formal, encara són horitzons polítics irrealitzats.



Estudiant comunista afiliat obligatòriament al Sindicato Español Universitario (SEU)

celebració d'unes eleccions alternatives i prèvies a les oficials, així com la consigna de no participar en les eleccions oficials. Entre el 25 i el 30 d'octubre, van fer-se eleccions lliures a Econòmiques, Filosofia, Ciències, Dret, Arquitectura, Enginyers i Enginyers Tèxtils de Terrassa. Tres setmanes més tard, seguint les consignes de l'SDEUB, les eleccions oficials van anar acompanyades de forts índexs d'abstenció o vots en blanc.

Herències de l'SDEUB

Les conseqüències dels fets que hem descrit anteriorment superen amb escreix l'àmbit estrictament universitari. En primer lloc, representen una victòria important, tot i ser parcial, de l'oposició democràtica sobre el règim franquista. Després de més de vint anys de fèrria dictadura militar, era el primer cop que s'aconseguia desmuntar un dels organismes instaurats pel règim a la fi de la Guerra Civil i, lenta-

Aitor Carr
Antropòleg
Andreu Espasa
Filòleg

Zona de teatre

'La plaça del Diamant'

Adaptar la popular obra de la Rodoreda al teatre era un projecte que Joan Ollé, amb el vistiplau de la mateixa autora, arrossegava des de feia vint-i-cinc anys. D'ençà d'aleshores, la novel·la s'havia mantingut viva en l'imaginari col·lectiu, bàsicament sota la forma que li donà el film de Francesc Betriu, el 1983, i en el qual la Colometa s'identificà molt precisament amb la jove Sílvia Munt que llavors la interpretava. Per tot això, l'adaptació teatral de *La plaça del Diamant* havia de carregar no només amb l'alt grau d'exigència que el públic imposa naturalment quan es tracta amb textos clàssics de la nostra literatura, sinó que, a més, havia d'enfrontar-se amb tot un seguit de prejudicis icònics molt definits. En part per alliberar-se de tots aquests fantasmes, i en part per rendir-se a les tendències estè-

tiques actuals, Ollé ha optat per muntar un melodrama dulcificat, on els efectes de llum i les enjogassades melodies de Pascal Comelade procuren una catarsi reconfortant i sense rancúnies.

Una altra via d'exorcitzar fantasmes, però que resulta un artifici dramàtic molt efectiu, és la divisió del paper protagonista entre tres actrius diferents que assumeixen els tres moments fonamentals de la vida de la Colometa: la innocència, l'aprenentatge i l'experiència. El trio interpretatiu, Mercè Pons, Rosa Renom i Montserrat Carulla, repassa, doncs, tota una vida amb una interpretació sòbria i matisada, on la voluntat d'equilibri no ofega en cap cas les peculiaritats de cada etapa de la protagonista.

Tot i decantar-se pel que és sentimental, val a dir que el muntatge no cau pas en efectismes fàcils i cerca sempre una retòrica visual, més aviat austera, que reforci, sense destacar-s'hi per damunt, el valor de la paraula dita. Perquè el que no podem negar-li a la proposta d'Ollé és el seu caràcter d'homenatge a la potència narrativa de Mercè Rodoreda. En realitat, el que han fet Ollé i Carles Guillén —que n'és el coadaptador— ha estat crear el marc d'acompanyament d'una narració que, per dir-ho fàcil, funciona sola. Tot plegat converteix aquest muntatge en una experiència teatral altament recomanable.

Vicenç Tuset

Estudiant de doctorat de Filologia

Zona de música

La Carrau

Per fi, el grup de *folk* de Terrassa La Carrau, després del seu primer disc, *Una dotzena* (Propaganda pel fet!, 2002), ens torna a fer delir amb *Qin bon bori* (Propaganda pel fet!, 2004). Aquest nou disc, enregistrat als estudis La Fournier (estudi de Dusminguet) i sota la producció de Joseba Tapia, inclou un total d'onze cançons que continuen revitalitzant la música tradicional catalana, encara que no responen estrictament a un format tradicional: unes cançons amb esperit festiu i reivindicatiu, que ja amb el seu primer disc han aconseguit exportar més enllà dels Països Catalans.

Continuen amb elements de l'àmbit tradicional com el violí, el llaut, la mandolina, el guitarró i l'acordió; i els

que acaben de completar la instrumentació de la banda són el baix, la guitarra i la bateria, sense oblidar-nos de la secció de vents.

Tots aquests instruments, juntament amb les veus, que bàsicament són femenines, es posen d'acord per mesclar còctels que combinen *reagge*, *soul*, sardanes, *latin*, *funk* i fins i tot *punk*, i que per complicat que sembli segueixen l'arrel tradicional.

Seguint la línia que els caracteritza d'estripar i enganxar, remenar i tastar, canten lletres que ens emborratxen i donen gust a la vida amb "Ratafia". També inclouen fragments de poemes d'autors clàssics de la poesia catalana com Jacint Verdaguer, a "Noguera i Garona" i "Poeta llaurador", i Joan Salvat-Papasseit, a "Folies", uns fragments de poemes que, tot i que van ser escrits temps enrere, no deixen de trac-

tar qüestions polèmiques vigents avui en dia com el tresor de l'aigua i l'exploració obrera. Tampoc deixen de banda les llegendes populars i el costumisme amb "L'amo del tros".

Per dur a terme el CD han comptat amb col·laboracions variades, entre les quals hi ha la del mateix Joseba Tapia amb la trikitixa, la de David Pérez i la de Jaume Arnella, que enllaça el final del CD amb el principi, fent capicua.

En definitiva, amb *Qin bon bori* tenim una nova manera de celebrar un ball de revetlla amb una premeditada afecció als sons de carrer i del món i sense cap perjudici a l'hora de posar de manifest reivindicacions socials de manera irònica i festiva.

Anna Serdà

Estudiant de Farmàcia

Zona de lectura

'Àngels i dimonis'

Dan Brown
 Editorial Empúries
 574 pàgines
 1a edició (setembre de 2004)

Quan ens referim a Dan Brown, parlem d'un mestre en *best sellers* i en pobresa literària al mateix temps; o almenys aquesta és un opinió força compartida entre els crítics.

Àngels i dimonis, publicat als EUA ja fa quatre anys, és el llibre on Dan Brown presenta per primer cop Robert Langdon, sí, el ja conegut protagonista d'*El codi da Vinci*. Tot plegat potser sembla paradoxal, però no ho és pas; simplement, donat l'èxit editorial d'*El codi da Vinci*, és raonable que ara, un any després de la seva edició en català, ens descobreixin el seu precedent, *Àngels i dimonis*, el primer volum d'una nissaga de maldecaps.

A *Àngels i dimonis*, el lector se submergeix en una gimcana de vint-i-quatre hores on ciència, ètica, moralitat i religió protagonitzen la típica persecució entre el bé i el mal; i tot, dins un batut meitat realitat, meitat ficció que per a molts resulta seriosament ofensiu. No s'accepten les fusions entre continents; entre dos pols oposats sempre hi ha d'haver una línia divisòria perceptible, i així sembla que ho entén Dan Brown. Ens trobem davant la crisi de dos estats mil·lenaris enfrontats: la ciència i la religió; i com ja és ben sabut entre tots nosaltres les paraules poc hi tenen a fer, en la resolució de conflictes estatals: sols la guerra, la sang i la venjança resulten aptes per arribar a un final.

Caminem al llarg de la novel·la de la mà de Robert Langdon, professor d'història de l'art i d'iconologia religiosa a la Universitat de Harvard, destinat a desxifrar els enigmes del poder satànic dels il·luminats per alliberar la ciutat del Vaticà de la destrucció imminent a la qual està sotmesa. Òbviament no és un líder en solitari, l'acompanya la bella i intel·ligent Vittoria Vetra, víctima directa del culte satànic.

Sóc conscient que no us he explicat qui són els il·luminats, què és l'antimatèria, qui són els *preferiti* ni quina és la connexió o la repulsió entre els il·luminats i la religió; descobriu-ho... Ho deixo a les vostres mans: això sí, si és que la curiositat desperta les vostres neurones.

Alba Alzina, al diari *Avui*, defineix aquesta novel·la en cinc paraules: "drama humà de dimensions bíbliques", i personalment us asseguro que comparteixo aquesta definició.

Carla Rusalleda
 Estudiant de Psicologia



"Viatge a una guerra"

La Biblioteca Fort Pienc de Barcelona acull, fins al 3 de novembre, l'exposició "Viatge a una guerra. George Orwell a Catalunya i al front d'Aragó", organitzada per la Diputació de Girona i l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB). La mostra s'emmarca en l'aniversari del centenari del naixement de George Orwell i permet descobrir les vivències de l'escriptor anglès que, després de la seva estada a Catalunya i Aragó durant la Guerra Civil, va escriure la novel·la *Homenatge a Catalunya*. L'exposició s'inspira en aquesta obra de George Orwell i repassa l'experiència de l'escriptor en files republicanes durant la Guerra Civil Espanyola a través de portades de diaris de l'època, que són de la col·lecció de Josep Bosch; fotografies fetes per Agustí Centelles; objectes diversos; audiovisuals com ara *Land and freedom*, de Ken Loach, i sobretot reproduccions de textos escrits pel mateix Orwell. La mostra incorpora escenografies que simulen trinxeres i també una presó amb exemplars d'*El Diluvió*. Els documents que s'hi exposen són de gran importància històrica: papers sobre la il·legalització del POUM, articles sobre l'assassinat d'Andreu Nin o la fitxa policial de crida i cerca de George Orwell i la seva dona, entre d'altres. L'estructura de la mostra és una mica laberíntica i un factor molt important és la llum. En els períodes històrics foscos, els colors més presents són el blanc i el negre, i hi predomina la manca de llum. L'exposició també és un homenatge al fotògraf Antoni Centelles, ja que totes les fotografies de la mostra són obra seva. Centelles va amagar durant 32 anys part de les fotografies i dels documents que han servit per conèixer determinats fets polítics de l'època, com ara els negatius dels enfrontaments de 1937 a Barcelona. L'agost de 1976, Centelles va poder tornar a Catalunya de l'exili. Va ser llavors quan va recuperar centenars de negatius de fotografies fetes durant la Guerra Civil que havia deixat amagats en una granja. "Viatge a una guerra" narra els sis mesos que Eric Blair, autèntic nom de George Orwell, va ser al front lluitant per la causa republicana, on va resultar ferit i perseguit per la il·legalització del POUM.

Laia de Fàbregas
 Estudiant d'Infermeria

Zona mediàtica

L'altra premsa escrita

En un temps en què els mitjans de comunicació de masses es concentren en unes poques mans que només informen del que els interessa, el pensament únic ens ha portat a viure en un dels pitjors somnis d'Orwell. La llibertat d'informació i expressió ha estat monopolitzada per les multinacionals i els estats. Els ciutadans estan indefensos davant la manipulació, i la necessitat d'uns mitjans de contrainformació que donin el seu punt de vista sobre la realitat és totalment imprescindible. En aquest article fem un repàs dels periòdics i de les revistes que podem trobar en el nostre país, i deixem per al proper número endinsar-nos en el món d'Internet.

Entre la premsa escrita de contrainformació, cal destacar les publicacions que tenen àmbit nacional, és a dir, les que es poden trobar per tots els Països Catalans i que informen del que passa arreu de la nostra geografia.

La més coneguda és *El Triangle*, originària del Principat de Catalunya, però que els últims temps també informa de la resta de territoris, i que es pot comprar als quioscos. Té una tirada de 15.000 exemplars cada setmana i el preu és de 3 euros.

Una altra publicació molt més nova és *L'Accent*, nascuda el 2002. Des dels seus inicis té com a marc de treball els Països Catalans i s'hi poden trobar articles escrits des de llocs tan distants com la ciutat de València, Ripoll, Vilafranca o Barcelona, cosa que el converteix en el primer periòdic veritablement nacional. Portat íntegrament per voluntaris, té una tirada de 5.000 exemplars i és gratuït. Surt cada dues setmanes i es pot trobar a uns 300 punts de distribució, entre casals, centres socials, universitats i biblioteques.

L'Illacrua es diferencia dels dos anteriors perquè en comptes de tenir un format de diari té aparença de revista. Surt cada mes i en lloc de centrar-se en les notícies més recents fa una anàlisi en profunditat de temes d'actualitat. Se n'editen 4.000 exemplars i es pot adquirir als quioscos per 4,2 euros.

A part d'aquestes tres excepcions, la majoria de les capçaleres existents tenen un àmbit de distribució local. Això els permet un contacte més directe amb els lectors i uns costos menors.

La Masala és un diari de Ciutat Vella multilingüe, que ofereix informació del barri en català, urdú, castellà, etc. El seu nom en urdú significa 'barreja d'espècies', cosa que ens ajuda a fer-nos una idea del tipus de publicació que és. Els continguts de la revista es mouen des de la vida social



i culturalment complexíssima de la zona fins a la intensa especulació urbana i la intensificació del control institucional. Se'n fa una tirada de 8.000 exemplars cada mes, que es poden aconseguir gratuïtament a diferents comerços del Raval, el Gòtic i el Casc Antic.

Al País Valencià hi trobem un projecte de periòdic anomenat *L'Avanç*, una iniciativa que va començar l'any 1998 i que, després d'estar un temps hivernant a Internet, des del 29 d'octubre passat tornem a trobar cada quinze dies als quioscos. En les pàgines dels seus 5.000 exemplars al preu d'1,20 euros s'hi barreja la informació local amb la nacional i la internacional.

Els Angelets del Vallespir és una publicació de contrainformació de la Catalunya Nord que pren el nom dels insurgents que es van aixecar en contra del Tractat dels Pirineus.

El moviment associatiu del barri de Sants informa del que fa i del que passa al barri a través de *La Burxa*, un periòdic gratuït que surt al carrer cada dues setmanes amb una tirada de 6.000 exemplars. S'ha convertit en un referent per a la gent del barri i es pot trobar a multitud de comerços.

El Pèsol Negre és una publicació de perfil llibertari originària del Berguedà i el Bages. 6.000 exemplars plens de temàtica social surten cada dos mesos i es poden aconseguir de manera gratuïta a bars, casals, biblioteques i comerços.

Un cas molt particular de manera de fer contrainformació escrita és el butlletí *Contrainfos*, elaborat pel col·lectiu Zitzània. Centrat en l'àrea metropolitana de Barcelona, la gran majoria dels seus lectors el treuen d'Internet (www.sindominio.net/zitzania), des d'on se l'imprimeixen, i posteriorment el difonen. No té format de diari, sinó que està pensat per ser penjat en una paret i que tothom que hi passi per davant el pugui llegir.

Evidentment aquest no és un recull exhaustiu, però pretén ser divers i aplegar els diferents tipus de capçaleres que hi ha actualment en la contrainformació escrita.

Joan Font
Estudiant de Sociologia



Zona de cinema

Cinema en català: apunts per a una reflexió de fons

La darrera pel·lícula que Jean-Luc Godard ha estrenat a l'Estat espanyol —a Catalunya, per cert, es va veure només en la versió original— contenia una escena que sintetitzava amb lúcida ambigüitat les paradoxes més o menys silenciades sobre les quals s'està construint la unificació política i cultural del continent europeu. En un moment del film, dos joves activistes demanen al protagonista que signi una proclama reivindicativa en favor de doblar *Matrix* al bretó. La proposta, considerada per nosaltres, igualment parlants d'una llengua desarmada, ens pot induir a una resposta immeditada de solidaritat sentimental. Però inclosa dins la cinta de Godard, il·lustre heptagenari bandejat de la indústria cinematogràfica dels nostres dies, una tal reivindicació s'enriqueix amb una dosi gens menyspreable d'àcida sornegueria. Godard ens pica l'ullet tot preguntant-nos implícitament: "I no valdria més doblar al bretó els clàssics del cinema americà dels anys trenta i quaranta, que tant van fer avançar aquest art?". Algú menys humanista i més pragmàtic que el director de cinema francès podria resumir-ho encara més: "I no valdria més la pena aprendre anglès?". Tots dos interrogants apunten a dues dimensions diverses del problema, i serà bo de tractar-los separatament.

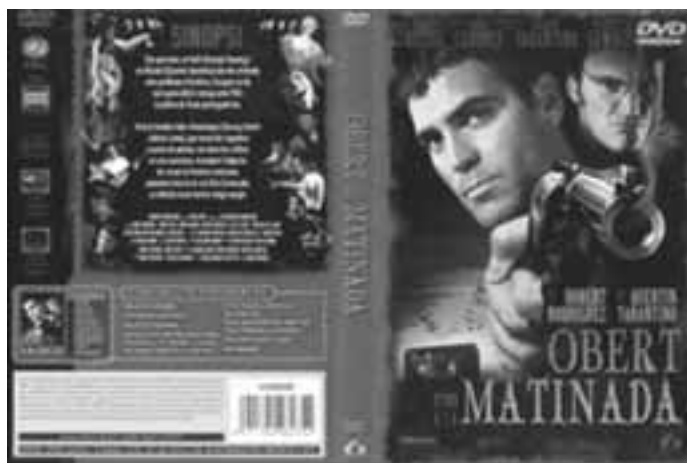
El primer posa de manifest el caràcter d'emergència que tenen bona part d'aquesta mena d'actuacions, tant si són institucionals com si són populars. Catalunya va viure una situació quasi idèntica a la que proposa el film quan la pressió ciutadana va aconseguir que la productora Warner doblés la segona part de *Harry Potter* al català. Davant de fets així a hom l'assalta una confusa sensació que queda entre el vertigen de

qui avança per la corda fluixa i l'angoixant ingravidesa de qui comença a fer la casa pel terrat. I és que, de fet, construir un país és una feina tan immensa que és natural que hom no sàpiga ben bé per on començar. Moguts per l'impuls de fer de la nostra una llengua normal, actuem per proximitat, mirant que ho sigui en el nostre àmbit d'acció més habitual. Freqüentarem —i freqüentaran— *Harry Potter* amb força més assiduïtat que Siodmack, Hawks o companyia. Doncs, endavant, *Harry Potter* en català. I està molt bé, però, no ens enganyem, això és apedaçar. L'informe sobre política lingüística de 2002 —el de 2003 encara no és disponible— confirma que aquesta manera d'operar és norma general. La major part de films doblats al català durant aquell any van ser pel·lícules d'animació —*Lilo & Stich*, *Spirit*, etc.— o bé èxits juvenils —*Spider-man*, etc. Això és bo per l'ampli espectre de públic potencial que ens procurem, i alhora perquè pugem un jovent sense dubte més normalitzat que abans. Però el cert és que rere aquesta impressió

s'amaga la crua realitat que mostra com una llengua sense estat, sotmesa a les lleis del mercat, té una capacitat de reacció molt limitada. La distribució d'aquestes cintes doblades al català, per exemple, és molt deficient: tan sols una o dues còpies que volten per Barcelona o la rodalia, tal vegada Girona i raríssimament la part meridional del territori. Una presència, la del català, merament testimonial, si pensem en les sis o vuit còpies castellanes que es distribueixen d'un producte d'èxit mitjà només a les comarques de Barcelona —pèssim si ho comparem amb les desenes de còpies que poden moure fenòmens com *El senyor dels anells*, per exemple. Més greu encara és el panorama en l'àmbit de la subtitulació. Des de l'any 1991 la Generalitat ofereix un seguit d'ajuts econòmics a les empreses que decideixen produir, doblar o distribuir pel·lícules en català. Aquests ajuts també estan previstos en el cas de la subtitulació, però les mateixes empreses han desestimat reiteradament aquests complements econòmics pel fet



de considerar que, tot i així, l'aventura era comercialment massa arriscada. D'aquesta manera a Catalunya només la Filмотeca ofereix pel·lícules en versió original subtitulada en català amb una certa sistematicitat. Més endavant aprofundirem en la qüestió; vegem per ara com de nou són les lleis de mercat les que s'imposen a les necessitats socials més evidents. Si ens mobilitzem una mica, no serà difícil que Hollywood ens ofereixi els seus grans èxits doblats o subtitulats en la nostra llengua, però no podem aspirar a gaire més mentre el català no sigui una llengua oficial en aquesta nova Europa que es projecta. I aquí apareix l'altre gran mur que ens tenalla: els interessos polítics. Vivim en un estat que menysté sistemàticament la seva riquesa i diversitat culturals, i no només en els darrers vuit anys de govern popular; cal no oblidar que el primer recurs d'inconstitucionalitat a la Llei de política lingüística, que inclou la regulació de l'ús del català en els mitjans audiovisuals, fou presentat pel PSOE. És sota aquesta doble pressió que cal entendre les declaracions fetes per l'exconseller en cap Josep-Lluís Carod-Rovira, quan prometia treballar per la recuperació de l'ús social del català evitant les imposicions. Que potser no podem considerar com una imposició la manera en què la indústria ens aboca a les lleis del capital? O no s'imposa per omissió el desinterès estatal pel que fa a la preservació de la diversitat lingüística del territori? El problema del doblatge en català és potser aquell en què traspua de manera més epidèmica la insostenibilitat de qui s'ha de defensar d'una agressió amb carícies. La promesa de la consellera de Cultura de fer efectives les penes previstes en la Llei de política lingüística —una bella manera d'acariciar és fer lleis que no castiguen— va quedar esmorteïda per les posteriors crisis que l'executiu català va patir en les setmanes següents; però és d'esperar que si les declaracions de la consellera duïen una altra intenció més ferma que la de sondejar el pati, les reaccions per part dels uns i dels altres poden ser immediates i contundents. Amb tota probabilitat caldrà esperar que passin les conseqüències més urgents dels comicis de març per veure com evoluciona la qüestió.



Tornem, doncs, a la pregunta implícitament formulada per Godard: Val la pena tant d'esforç per acabar aconseguint únicament que una pila de cintes mediocres, que la història del cinema oblidarà ràpidament, puguin ser contemplades doblades en català? És clar que sí. Val la pena, ja ho hem dit, mentre s'entengui com una mesura d'emergència, reflex d'un objectiu diferit, que és aconseguir la normalització efectiva de la llengua, fruit d'una prèvia —i necessària— normalització nacional dins o fora de l'Estat espanyol. Això, en últim terme, depèn del mateix Estat espanyol. És aquesta en el fons, no ens enganyem, la raó per la qual ara i aquí estem parlant del doblatge de pel·lícules al català com un problema. Però tot això, es preguntaran alguns, no és pur provincialisme? No s'acabaria el problema si tots parléssim anglès? Potser una part del problema, sí —la del cinema anglòfon, que no és pas l'únic que existeix—, però plantejar així les coses en un estat on l'ensenyament públic garanteix un nivell de competència molt elemental d'aquesta llengua, resulta d'una frivolitat quasi neroniana. En qualsevol cas, no es poden saber totes les llengües del món, per tant és bo preveure algun mecanisme que ens faci accessibles fins les filmografies més remotes sense haver de resignar-nos a renunciar per sistema a la nostra llengua. Aquests mecanismes són fonamentalment tres: doblatge, subtitulació i traducció simultània. Aquest últim el descartem per a obres de ficció, ja que, si bé és utilitzat en alguns països de l'Europa de l'Est —que aprecien l'estalvi econòmic que suposa—, en les nostres latituds resultaria massa xo-

cant per a l'espectador mitjà. El doblatge, ja ho hem vist, té els seus avantatges i inconvenients, i sembla que les seves possibilitats s'estanquen amb el nivell actual de competències del nostre Govern autonòmic. Sorpren que en aquest context l'aposta per la subtitulació hagi estat tan restringida, sobretot si tenim en compte l'escassa inversió econòmica que requereix posar-la en marxa. Han estat principalment, ja ho hem dit, les pressions d'exhibidors i distribuïdors les que han desencoratjat l'acció del Govern. I això és especialment greu perquè —com ja s'ha demostrat en altres àmbits— ha estat precisament la desvinculació dels fenòmens de mercat la que ha reportat més beneficis a la normalització del català. Prenguem com a exemple, dins l'àmbit de la informàtica, l'aposta de la Generalitat pel programari lliure, després que duríssimes negociacions amb Microsoft aconseguissin només èxits parcials i efimers. En aquest mateix sentit, un major compromís amb el cinema subtitulat podria obrir la porta a l'establiment d'un circuit en què la presència del català fos acceptada com a normal, i potser així es contribuiria a estovar les reticències de la resta de la indústria. Però això és només una proposta, és clar. I molt probablement es quedi en això per sempre; com un nou intent de doblar els problemes de fons creant un món d'aparences que amenaça runa. És el mal d'apuntar sempre a metes secundàries, als enlluernadors objectius diferits que conformen el nostre país malmès, apedaçat.

Vicenç Tuset
Estudiant de doctorat de Filologia

Trepitjant la zona

L'altra cara de Gràcia

Viatge per la vila de Gràcia, que vol continuar sent participativa, popular i compromesa

Si un concepte pot descriure la vila de Gràcia és el d'identitat. Identitat pel paisatge urbà, pel sentiment de pertinença i col·lectivitat i pel desig de continuar existint com a tal.

Aquesta identitat, però, no està lliure dels qui la volen enterrar. La vila s'està *gentificant* i està esdevenint un dels paradisos dels especuladors. Això obliga a marxar del barri famílies i comerços centenaris, així com a tancar les seves portes antigues sales de cinema, teatres i associacions culturals, com l'anomenat casino La Violeta que, malgrat albergar gran quantitat d'associacions i activitats, està a punt de ser desnonat per un inversor estranger.

No hi ha un millor exemple d'aquesta Gràcia que la Festa Major. Fins a vint-

graciencs encausats per l'Audiència Nacional espanyola.

La CPF, que també organitza festes com el Carnestoltes o la Revolta de les Quintes, cedeix durant l'any el protagonisme a les entitats que la formen: l'Ateneu La Torna, La Barraqueta i l'Assemblea de Joves de Gràcia. Tot i això, cada divendres i dissabte obre el seu local social situat al carrer de Vallfogona, 19, un bon lloc per anar a fer unes cervesetes cap a mitjanit. Durant el vespre el més recomanable és estar una bona estona al nou local de l'Ateneu independentista La Torna, de més de 200 metres quadrats, i que disposa d'un bar per a socis i sòcies, una sala d'actes, un despatx de treball i ordinadors per consultar pàgines i serveis d'Internet gratuïtament. Setmanalment s'hi fan activitats, com ara presentacions de llibres, cicles de cinema, debats i xerrades. També serveix com a sala d'exposicions i serà la seu de la ludoteca que, quinzenalment, oferirà el col·lectiu Kitxalla. Els dimarts és possible adquirir-hi pa artesà i biològic que porten des de la masia okupada de Can Kadena.

Un altre dels ateneus que formen part de la CPF és l'Ateneu independentista de Gràcia La Barraqueta, situat al carrer de la Virtut. Malgrat que és més petit que La Torna, l'activitat és igualment frenètica. Serveix com a seu de l'organització independentista Endavant, així com del primer i únic periòdic d'abast nacional, *L'Accent*. El local obre diàriament a partir de les 6 de la tarda i és un bon lloc per consultar publicacions de caràcter crític o contrainformatiu. Mensualment s'hi celebren els anomenats *Dijous de La Barraqueta*, que consisteixen en xerrades i un sopar relacionat amb el tema del debat.

A pocs metres de La Barraqueta, al carrer de Ros de Olano, hi ha el Casal Popular de Gràcia, okupat des de fa més de dos anys i seu de l'Assemblea de Joves de Gràcia. L'Assemblea fa pràcticament una dècada que treballa els temes que afecten els i les joves de la vila, com poden ser l'especulació, la repressió, la discriminació lingüística o l'homofòbia. En aquests quasi deu anys d'existència han okupat fins a set locals, com el Casal Popular de Verdi o el Casal Ovidi Montllor. Els caps de setmana el local està obert fins a les 3 de la matinada i és un bon lloc per fer les últimes cerveses de la nit, sempre que el KOLP (Komplex Okupat Ludicopolític) La Fera no estigui obert.

A més del KOLP La Fera, situat al carrer de Santa Àgata i fill natural del CSO (Centre Social Okupat) El Monstru, del carrer de Banyoles, desallotjat la primavera passada, a la vila hi trobem espais com l'Ateneu Rosa de Foc, al carrer de Verntallat, nascut a partir de les mobilitzacions contra la Cimera del Banc Mundial a Barcelona, i on hi ha col·lectius com Xaingra, que intenta que l'anomenat *bescanvi* esdevingui una alternativa als diners, i que cada solstici celebra un mercat d'intercanvi a les places de la Virreina o del Diamant. O també hi ha l'Infoespai, des d'on es gestionen serveis d'Internet per a associacions, grups d'economia alternativa, arxiu de publicacions contrainformatives, etc.

Tot aquest entramat de col·lectius formen l'anomenada *Assemblea de Gràcia*, que pretén ser un òrgan democràtic de coordinació de totes les alternatives presents al barri.

Joan Font i Arnau Urgell



i-tres carrers fan una setmana d'activitats infantils, concerts, sopars, etc. sota els impressionants guarniments. D'altra banda, a la plaça del Diamant a la festa s'hi suma un plus de compromís polític. Les festes de l'anomenada Coordinadora Popular de Festes (CPF) fa deu anys que es dediquen a temes com ara el Sàhara, Palestina o la lluita de l'Ebre. Aquest darrer estiu els leitmotiv han estat Ovidi Montllor, la denúncia de la hipocresia del Fòrum i la solidaritat amb els tres joves

Ciberzona

La lluita per reflectir la identitat catalana en els dominis d'Internet

Dia a dia, milers d'internautes catalans s'endinsen a navegar per l'espai virtual, fet que ha convertit Internet en una font de consulta, entreteniment i recerca bàsica de la societat catalana actual. No obstant això, els llocs web que preserven la llengua i la cultura catalanes es veuen visiblement discriminats a l'hora de gaudir d'un domini propi que aculli i expressi la seva identitat.

És per aquest motiu que des de l'any 1996 un grup d'internautes dels Països Catalans, l'ADD.CT (Associació en Defensa del Domini CT), s'han associat per obtenir l'homologació ISO 3166 dels abreuaments CT i CAT. Aquesta iniciativa no només reivindica l'obtenció d'un domini territorial propi CT, sinó que també és un pas endavant cap a la normalització dels drets lingüístics i culturals del poble català en tots els àmbits de la nostra societat, per aconseguir una completa estandardització de l'etiquetatge, les matrícules dels vehicles, la documentació oficial internacional, etc.

En aquesta línia de treball, i com a resposta a la iniciativa empresa per l'ADD.CT, el dia 21 de maig de 1996, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Resolució 192/V, en la qual s'instava la Generalitat a assolir l'homologació ISO 3166 per a Catalunya, un projecte que encara avui dia no s'ha dut a terme.

Atès que aquest encàrrec no es tirava endavant, durant la darrera legislatura de CiU, un grup de persones i entitats, sota el nom de PuntCAT —de la qual l'ADD.CT en forma part—, van emprendre una nova iniciativa que pretenia

assolir el domini temàtic CAT per a la comunitat catalana internacional, i així poder gaudir d'una futura catalanització de les adreces electròniques. En aquesta línia, el passat 20 de març PuntCAT va presentar a la ICANN (Corporació d'Internet per a l'Assignació de Noms i Números) la candidatura del domini lingüístic CAT.

Cal destacar, però, que encara que finalment la ICANN aprovi la candidatura de CAT seria una iniciativa que quedaria reduïda únicament en l'àmbit d'Internet, ja que fins que no s'aconsegueixi l'homologació ISO 3166, Catalunya no podrà gaudir ni d'un nom homologat internacionalment ni de la plena normalització dels drets lingüístics i culturals de què haurien de disposar totes les nacions. Així doncs, encara que les iniciatives de CT i CAT són diferents, treballen en un front comú i complementari per aconseguir finalment la projecció internacional de la identitat catalana.

Actualment, des de la campanya duta a terme per l'ADD.CT, es treballa perquè es compregui la importància d'assolir l'homologació ISO 3166, i la necessitat d'incloure aquest propòsit en la redacció del nou Estatut d'Autonomia de Catalunya. A més s'exposa que les possibles dificultats de l'homologació es podrien resoldre políticament tant a Madrid, com a Brussel·les, com a les Nacions Unides, i s'explica la necessitat de destinar-hi, des del Parlament de Catalunya, recursos econòmics, tècnics i humans, per fer un pas endavant perquè sigui una realitat.

D'altra banda, el ministre d'Indústria, Josep Montilla, va afirmar el mes d'octubre passat que donaria suport als dominis CT i CAT, però caldrà esperar més endavant per comprovar si es fa alguna distinció entre el domini lingüístic CAT, sobre el qual no té competències, i el domini territorial CT, sobre el qual el seu Ministeri tindria totes les competències. A més, el conseller del DURSI (Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació), Carles Solà, va exposar davant la Comissió de Política Cultural del Parlament de Catalunya que una de les línies d'actuació de l'actual legislatura seria donar suport al domini CT.

Ja per acabar, convidem tots els lectors i lectores d'aquest nou número d'ENXARXA'T a visitar les pàgines web de l'ADD.CT i de PuntCAT, on podreu obtenir més informació o fins i tot donar suport a aquestes dues iniciatives, que lluiten per reflectir la identitat catalana a Internet.

Enllaços:

ADD.CT, associació per a l'homologació ISO 3166 dels abreuaments CT i CAT: www.add-ct.info

Campanya per un domini CAT: www.puntcat.org

ICANN i la candidatura CAT: www.icann.org/tlds/stld-apps-19mar04/cat.htm

Línies d'actuació del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la informació en la legislatura actual: www10.gencat.net/dursi/generados/catala/societat_informacio/noticia/1020_12_15790.html

Article de Vilaweb sobre el domini CAT a Internet: nosaltres.vilaweb.com/info/vilaweb/cerca_u.noticia?p_id_int=100000827841

Informació de PuntBarra sobre la petició del domini CAT a la ICANN: puntbarra.com/node/view/1947

Mots enxarxats

En l'any Dalí, per força, havíem d'aconseguir fer uns mots enxarxats d'allò més surrealistes; i sembla que ho hem fet! Per resoldre'ls, hauréu d'encertar les paraules definides més avall i les hauréu d'escriure començant per la casella amb el número corresponent, i seguint el sentit de les fletxetes de cada casella. Les caselles amb un cercle indiquen final de paraula; i les dividides per una línia discontinua comparteixen una mateixa lletra per a dues paraules diferents. Ah, si ho heu fet bé podreu llegir un fragment de les *Confessions inconfessables* de Salvador Dalí.

Definicions:

1. Existeix. 2. Dit del gènere operístic de caràcter humorístic. 3. Plantígrad. 4. Nen petit. 5. Crucífera que esdevé una autèntica creu per a aquells a qui no els agraden les verdures. 6. Lletra ballable. 7. Mascles de l'oca. 8. Ni terra, ni aigua, ni foc. 9. Menges. 10. Treball obligat. 11. Sistema de vents que comporta la inversió estacional de la seva direcció dominant. 12. Company afroamericà del mític investigador Magnum. 13. Fruit d'una posta singular. 14. Divuitena lletra de l'alfabet anglès. 15. Ginebra. 16. Remotíssim autor romà. 17. Enganyà. 18. Metall noble. 19. Faci un nus. 20. Empat. 21. Article personal poc usual. 22. Personatge de còmic que aquest any fa anys. 23. Desordenades, consonants que formen el nom del primer marit de la reina Dido. 24. Seus com un gos. 25. Criminal letífer. 26. Exclamació de sorpresa. 27. Arma suprasensorial de molts superherois. 28. Sentir animadversió vers algú. 29. Adjectiu sinònim de *pur*. 30. Dit dels rajos ultraviolats. 31. Allò que fa el monjo quan no prega. 32. Material del que és fet un glaçó. 33. Impost sobre les activitats econòmiques.

1 ↘	○			2 ⇨	⇨	○	3 ↖		4 ↘	○			
	○	⇧	⇧	5		6 ⇨	⇩		○	⇨	⇧	7 ↘	
8 ↘	⇨	⇨	⇨		○	⇨	○		⇨	○	⇧		
⇩	○	⇧	⇧	9	⇩	⇧	10		11 ⇨	⇨	⇧	○	12 ↘
⇧	○	⇧	13	⇩	○	⇧	⇧	14	○	⇩		○	
○	⇧	○	⇩		A		○		⇩	⇩	⇧	15	
16 ⇨	⇧	⇧		○	17 ⇨	⇨	⇨	⇩		⇧	⇨	○	
18 ⇨	⇧	⇧	19	○	⇧	⇧	20	21 ⇨	○	22 ↖		23 ↘	
⇧	○		24	⇧	○		⇩		25	⇩		○	
26 ↘	⇧		○	⇧	27 ↖	⇩	⇧	28	⇩	⇩			
	○	⇨	○		○		⇨	⇩	⇩	⇩		○	
29 ↖	⇧	30	31 ⇨		⇩	⇧		○	⇩		⇩	○	
⇨	○			⇨	⇧	32 ⇨	⇧	○	33 ⇨	⇩			

ENXARXAT
28 núm. 5

Vicenç Tuset

Estudiant de doctorat de Filologia

Còmic



Enric Blázquez
Dibuixant

Continuem, com en anteriors números, amb el "Conte interactiu", sabedors que sou lletraferits i lletraferides de mena, i que tan bon punt llegiu l'inici del relat, escrit per César Gándara, que us presentem tot seguit, frisareu per agafar la ploma i posar fil a l'agulla. Aquesta vegada el conte comença... Ep, no ens avancem!

Si hi voleu participar, escriviu una CONTINUACIÓ del relat sense acabar de César Gándara, *La resistència dels materials*, i envieu-nos-la per correu electrònic a enxarxa@slc.ub.edu, o bé adreceu-vos a la Comissió de Dinamització Lingüística del vostre centre i lliureu-la personalment.

El jurat, constituït pels membres del Consell de Redacció d'ENXARXA'T, triarà, entre totes les versions rebudes, la continuació guanyadora. L'autor o autora rebrà, com a premi, dues entrades per anar al teatre, i a més, el seu text es publicarà en el número següent de la revista.

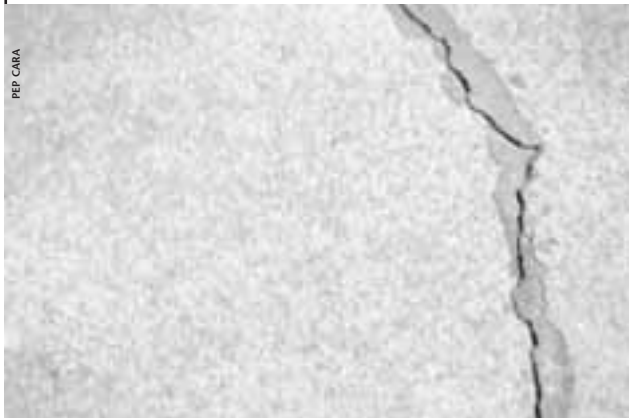
Au, animeu-vos, participeu-hi!

La resistència dels materials

Cada dia, quan surt de casa, camina pel passadís i alça la vista fins a la part alta de la tàpia. Una esquerra la creua en diagonal. "No, avui no és el dia, tal vegada demà." Travessa el passadís i camina fins a la parada de l'autobús per anar a la feina. El semestre passat va començar la seva obsessió. Ja fa tres anys que li lloguen la casa, però mai s'ha queixat al llogater. Com volen que es queixi si és aquesta obsessió el que el manté viu? Aquesta actitud d'alerta que cada matí, quan surt de casa, i quan hi torna de nit, l'obliga a estar atent perquè la vida no li jugui una mala passada d'aquelles que llegim als diaris i escoltem en boca de tothom. Va ser el semestre passat, quan li van lliurar el seu expedient i es va adonar que només li quedaven un parell de semestres per graduar-se. Dos semestres. I així va passar un altre cicle, sempre alerta, esperant que el professor l'expulsés de la classe; que els seus companys anessin a la vaga; que la secretària l'informés d'un error administratiu. "Haurà de començar la carrera de bell nou, em sap greu." Però els arxius no van desaparèixer; ni el professor el va expulsar, tot i que no va voler anar-se'n al llit amb ell; ni va començar la vaga; ni la tàpia del passadís li va caure al damunt. Tres mesos més i tot haurà acabat. Potser aleshores trucaria al llogater perquè li arreglés la paret. I canviaria de feina. Sobretot això. "Queda't amb la teva feina miserable, gossa desgraciada. Tant me fa."

César Gándara és un narrador i promotor literari mexicà. Actualment fa a la UB el doctorat de Literatura Comparada i cuida la seva filla, que acaba de néixer. Té publicats diversos contes en diferents antologies i el llibre de contes per a infants *El reyno*.

ENXARXA'T
desembre-04 29



Sempre amb un llibre sota el braç, gairebé tots deixats, va repassar amb molt d'esforç la resistència de materials, va estudiar de grat l'arquitectura gòtica, l'àrab, en Barragán i en Gaudí. Va destacar en totes les matèries, i es va guanyar a pols el respecte d'alumnes i de professors. Van ser moltes ànsies, cafeteres, paquets de cigarretes, malalties de la filla i, per damunt de tot, insults i humiliacions a la feina, suportats durant gairebé cinc anys. Però al cap de tres mesos tot seria només un record.

Aquí teniu la CONTINUACIÓ guanyadora del relat *Cosmos* de l'autora Marta Sabaté, que va aparèixer en l'anterior número d'ENXARXA'T. L'autora d'aquest conte és Neus Ventura. Enhorabona!

Cosmos

El so del telèfon mòbil va sobresaltar-me. Era ell. Deia que la reunió s'allargaria més del compte, i que amb tota seguretat acabaria passades les vuit. Li vaig dir que cap problema, que ja me'n feia càrrec jo. Entre una cosa i una altra, ja s'havien fet dos quarts de set, i vaig decidir d'anar per feina.

Vaig avançar amb decisió per aquella part d'immoble de la ciutat comtal que probablement esdevindria la nostra llar en un futur no massa llunyà. Des del nostre casament tres anys enrere, el piset de Sants on havien quedat esmerçats els nostres pobres estalvis d'adolescència se'ns havia fet petit.

Aquest era espaiós, d'això no en vaig tenir cap dubte. No obstant això, el pis era quasi tan deplorable com l'entrada i el replà.

Un llarg passadís s'estenia davant meu, amb les parets pintades de blanc nuclear i tan sols dos quadres penjats; un al



final i l'altre al principi. El primer reflectia un paisatge costaner. El segon era un antiquíssim retrat d'una dona. No tenia una cara ni unes faccions massa expressives, però els seus ulls semblaven tenir vida. Anava vestida totalment de negre, i portava els cabells recollits. Vaig suposar que devia ser una dona que hauria habitat la casa temps enrere. Una cosa que em va cridar l'atenció va ser que cap dels dos anava signat.

La primera porta que vaig obrir corresponia a una habitació. A l'interior, tan sols hi havia un armari. Les cortines blanques que cobrien la finestra estaven esquinçades i brutes, i els vidres trencats, aparentment per l'impacte d'un roc. Vaig entrar-hi i vaig mirar per la finestra. La Rambla oferia el mateix aspecte que de costum: gent amunt i avall passejant, espectacles de carrer, quioscos plens de revistes, turistes xafardejant...

Vaig sortir i vaig anar ràpida i decidida cap a l'altra porta, vaig fer l'intent d'obrir-la, però em va ser impossible. Estava totalment tancada. El silenci que es respirava em va permetre sentir un soroll a l'interior. Era com un grinyol, potser el lament d'un animal, no sé per què em va semblar que era un gat. Però la porta continuava tancada i el passadís ja havia finalitzat.

Mirant el rellotge, vaig adonar-me que el temps havia passat volant i ja eren més de les vuit, l'hora prèviament acordada amb l'agència per abandonar el pis. Vaig tancar la porta de l'habitació i vaig arrencar a córrer, cap a la porta d'entrada. La vaig tancar amb clau amb la mateixa facilitat amb què l'havia obert, i vaig baixar les escales esperitada, com si fugís d'algú o d'alguna cosa.

No entenia res, no sabia per què. Mentre anava caminant xino-xano cap a la parada de metro que em portaria de retorn a casa, anava divagant sobre l'explicació que hi podia haver darrere de tot allò, però no aconseguia treure'n l'entrellat.

El primer que vaig fer en arribar a casa va ser trucar a l'agència, explicar-los tot el que havia succeït i demanar-los alho-

ra explicacions. La dona que em va atendre se'm va posar a riure, sense dissimular gens els grans escarafalls. Em va dir que no ens hauríem d'haver confiat tant del baix cost, que amb la pujada dels preus dels pisos que hi havia hagut en els últims anys no ens hauria d'haver resultat estrany que no fos nou de trinca i que necessités algunes reformes. No vaig tenir prou temps per contestar-li, ni per explicar-li l'estrany "grinyol" que havia sentit, ja que em va engegar ràpid que l'endemà portés les claus i em tornarien el DNI. Jo vaig resignar-me i vaig acceptar, però estava furiosa. Quan va arribar ell, cap a quarts de nou, vaig explicar-li-ho tot, i també se'n va mofar. Però, coneixent-me, tossuda de mena, va proposar-me de tornar-hi, i jo vaig accedir-hi de bon grat.

Un cop allà, vam pujar les escales, i de nou ens vam trobar davant d'aquella antiquada porta. Aquest cop, va ser ell qui va obrir-la, tampoc sense gaire dificultat. Però en entrar, em vaig quedar de pedra. Vaig sortir a fora altra volta, per ratificar que no ens haguéssim confós de porta, però no. Si la clau obria, és que havia de ser aquella.

Els quadres del passadís ja no hi eren, ni el de la dona, ni el del paisatge. Li ho vaig comentar i em va dir que segurament els de l'agència hi havien estat i s'ho havien endut. I jo vaig voler creure'l, però alguna cosa em deia que allà hi passava alguna cosa. En comprovar que tot era al seu lloc, i que simplement, tal com m'havien dit a l'agència, el pis tan sols necessitava algunes reformes, vam tornar a casa, ell rient-se'n i jo mossegant-me la llengua. L'habitació del "lament" estava també totalment intacta.

En arribar a casa l'esgotament ens va vèncer, i vam caure rodons al llit. L'endemà em vaig llevar tard, com gairebé tots els dissabtes. Vaig recordar la meua cita amb l'agència, però alhora també vaig tenir la pensada de boicotejar durant el cap de setmana l'entrega de les claus per tornar-los la jugada.

Dilluns va arribar, i a la tarda, en plegar de l'escola bressol on treballa, vaig anar a l'agència. La meua sorpresa va ser que

en arribar a l'oficina, una porta tancada i barrada i un cartell de "SE TRASPASA" m'anunciaven el que mai hauria imaginat: l'agència havia tancat... era tot estranyíssim. Vaig corroborar l'adreça i el nom, però tot era correcte, era aquella oficina. Però no vaig perdre l'esperança i vaig anar a casa. Vaig trucar-hi, però ningú no contestava. Vaig provar-ho una, dues, tres, quatre... fins a deu vegades, però res, era infactible. Van anar passant les setmanes, i el telèfon continuava sense ser contestat. Vaig telefonar a informació, i em van dir que allà no hi havia hagut mai cap agència de pisos.

* * *

Al cap d'un parell de mesos, ja començàvem el trasllat, i en mig any, ja hi estàvem instal·lats del tot. Van passar els anys, continuàvem ell i jo amb la nostra vida anterior, amb tota normalitat. Vam tenir bessonada, un nen i una nena, fet que ens va omplir de joia i alegria.

Un Nadal, però, va succeir una cosa de la qual encara no ens hem pogut recuperar... Entre les postals de felicitació, en vam trobar una de ben curiosa: anava tancada en un gran sobre de color marró i no portava segell. Tampoc anava tamponada. Vam pensar que ens l'havien deixada a domicili. Però això no és tot; el que hi havia a l'interior era quelcom més sorprenent: la reproducció a mida de foli de la dona del quadre de la meua primera visita, somrient de manera burlata i maliciosa. No anava escrita, simplement anava "signada", amb la marca d'una pota de gat, amb tinta vermella. Vaig suposar que devia ser el gat que havia sentit grinyolar també aquell dia.

Vam tenir un gran ensurt, i mai hem pogut aclarir si era verídica o simplement es tractava d'una simple fal·làcia d'algú. Del que sí que n'estic segura és que, des d'aquell mateix moment, ningú no ha tornat a dubtar de la meua paraula.

Neus Ventura

Estudiant de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Crèdits de lliure elecció

Curs de formació per a l'acollida lingüística i cultural (10 h)

- ➔ 25 de febrer i 2 de març de 2005 (divendres i dimecres, de 9 a 14 h)
Campus de la Diagonal. UB

L'objectiu d'aquest curs és que els estudiants catalans reflexionin sobre les estratègies més adequades per dur a terme l'acollida lingüística i que coneguin els recursos que l'alumnat de la UB té a l'abast per participar en aquest programa. En acabar el curs, els alumnes que vulguin portar a la pràctica l'acollida tindran la possibilitat de participar en un intercanvi cultural (10 hores) amb un estudiant castellanoparlant.

Informació

Secretaria dels Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana)
Universitat de Barcelona
Melcior de Palau, 140. 08014 Barcelona
Metro: Sants-Estació. Telèfon: 934 035 478

EuRom4, aprenentatge simultani de llengües romàniques (30 h)

- ➔ Del 22 de febrer al 10 de maig de 2005 (dimarts i dijous, de 17 a 18.30 h)
Campus de Plaça Universitat. UB

- ➔ Del 25 de febrer al 20 de maig de 2005 (divendres, d'11 a 13.30 h)
Campus de Sants. UB

Eurom4, un projecte de diverses universitats europees, proposa aprendre de manera simultània a llegir el portuguès, l'italià i el francès. Tot l'aprenentatge es basa en el bagatge lingüístic que tots tenim, el de la llengua materna, i en l'alta proximitat d'aquestes llengües.

V PREMI ARRELATS DE NARRATIVA BREU 2005

Temàtica: contes escrits, en prosa i en llengua catalana, sobre viatges, reals o imaginaris.

Premi: un viatge a Nàpols de cinc dies per a dues persones.

Termini: 11 de març de 2005 a les 14 h.

Lloc de recepció dels relats: Serveis Lingüístics. Servei de Llengua Catalana (Melcior de Palau, 140, 08014 Barcelona) o les seus de les comissions de dinamització lingüística (CDL) de cada centre de la UB.

Podeu consultar les bases a: www.ub.edu/xdl/arrelats5.htm

pensa



VII PREMI D'ASSAIG FILOSÒFIC UB
PER A ESTUDIANTS

Tema

Totes les dimensions del pensament filosòfic

Característiques

Pot participar en aquest certamen l'alumnat que estigui matriculat de primer, segon o tercer cicle a la Universitat de Barcelona. Cal presentar quatre còpies de l'original amb un pseudònim i un títol. S'estableixen dues categories diferents en funció del cicle de cada estudiant.

Els Serveis Lingüístics (Servei de Llengua Catalana) de la Universitat de Barcelona publicaran les obres guardonades en tots els formats que consideri adients.

Termini

1 de febrer de 2005

Lloc de presentació

Secretaria de la Facultat de Filosofia
C/ Baldiri Reixac, s/n
08028 Barcelona

Per a més informació

www.ub.edu/xdl/premis/pensament/

Solució

1	E	L	B	U	F	ò	N	O	
	S	ó	C	J	O	S	I	N	ó
8	A	Q	U	E	S	T	A	S	O
	I	È	T	A	T	M	O	N	S
	R	U	Ò	S	A	M	È	N	T
	Í	N	I	C	A	I	I	N	G
16	E	N	U	A	M	E	N	T	I
18	C	O	N	S	C	I	E	N	T
	U	E	J	U	G	A	A	S	
26	E	R	S	E	R	I	Q	S	A
	P	E	R	A	D	I	S	S	I
29	M	U	L	A	R	L	A	S	E
	V	A	B	O	G	E	R	I	A

Fe d'errades

L'article de Francesc Bernat publicat al número anterior de l'ENXARXA't tenia un subtítol que no va aparèixer: *Destinat, sobretot, a catalans.*

Al gràfic de les dades de la llengua de la docència en els ensenyaments de la UB (curs 2002-03), a l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials en comptes de 56,3 hi hauria de dir 37,5.

Quatre paraules amb... MARC RECHA



Durant la primavera passada, des de la Xarxa de Dinamització Lingüística, es va organitzar un cinefòrum entorn del director Marc Recha. Durant diverses setmanes es van passar per diferents facultats de la Universitat de Barcelona tres pel·lícules d'aquest director: *L'arbre de les cireres* (1998), *Pau i el seu germà* (2001) i *Les mans buides* (2003). El cicle es va cloure amb una xerrada col·loqui presentada pel professor Josep Maria Caparrós (Film-Història) i que Marc Recha va protagonitzar a la Facultat de Geografia i Història el dijous 22 d'abril. El mateix acte va servir per fer el lliurament del IV Premi Arrelats de narrativa breu.

Després de la xerrada havíem de fer aquesta entrevista, però es va fer força tard i hi havia gana. El Marc ens va proposar d'anar a dinar i mentrestant ja faríem l'entrevista. Érem ell, un seguidor del seu cinema que també s'hi apuntà i nosaltres dos. Vam sortir a tota velocitat amb el cotxe del Marc cap al centre. Anàvem amb el temps just, i si alguns diuen que el seu cinema és massa lent —nosaltres no ho pensem— us assegurem que la seva conducció és vertiginosa. El Marc és un home amb sort, ja que es dedica a una activitat que li agrada molt i, a més, va trobar aparcatament a la primera. Ens vam dirigir a un restaurant situat a Ciutat Vella, on sovint va aquest creador. El restaurant era ple a vessar, però com que el coneixen ens van dir que ens farien un lloc, tot i que vam haver d'esperar una mica. Vam esperar davant la porta del restaurant, al carrer. Allí mateix, juntament amb altres persones que també s'esperaven, la gent que passejava i alguna moto que passava de tant en tant, vam començar l'entrevista.

L'arbre de les cireres, Pau i el seu germà i Les mans buides han volgut ser una trilogia?

Molta gent ho ha dit, tot i que jo no ho he considerat mai una trilogia; almenys, no es tracta d'una trilogia entesa com un cicle, però sí com una etapa de la vida, que és diferent.

Aquestes pel·lís pertanyen a un període de coses que he fet, que ara he tancat, i enceto una nova etapa, com quan et separen d'algú o decideixes que ara no reciclaràs, ara ho llençaràs tot a la mateixa brossa; és una manera de dir: "canvio".

I aleshores en quina direcció va el canvi?

El canvi va en la direcció de tenir projectes diferents, amb temàtiques diverses que no són una continuïtat del que hi ha ara, és diferent. Encara que cadascuna de les tres pel·lís és bastant diferent de la resta, la gent no sé per què les engloba sempre en una unitat.

Tu què creus que és més important, el que expliques o com ho expliques?

Al final no mamo ni d'una teta ni de l'altra, sinó que acabo intentant construir un tipus d'històries que a mi

"Enceto una nova etapa, com quan et separen d'algú o decideixes que ara no reciclaràs"

m'agraden i sense ser conscient de com ho explico ni... En qualsevol cas, és la gent la que després veu les pel·lícules i diu que ho he fet de tal manera. Jo sóc conscient del que faig, però no ho programo; de fet, mai em veuràs amb un pla de rodatge, ni faré mai una *story board* que digui la càmera ha d'anar aquí..., no, la camera ha d'anar aquí, perquè és un procés d'experimentació, de mirar coses...

Però sí que és veritat que les teves històries estan explicades d'una manera fragmentària, deixant moltes coses obertes...

Això ve marcat des del guió que, al meu entendre, de vegades té un pòsit massa literari. De vegades no me

n'adono i passa això. Ara, hi ha gent que li agrada i gent que no.

Els personatges se'ns presenten de manera fragmentada, en sabem poc, van de pas, és gent desarrelada..., els espais també són molt de pas, en transformació...

Són personatges que jo trobo molt lliures, molt amorals..., una mica com jo veig la gent. Algú ha dit que jo faig un tipus de cine més llibertari en aquest sentit, pel que fa a l'aspecte de la gent, però no és una cosa volguda sinó que, senzillament, hi apareix un tipus de gent amb la qual jo em sento més identificat. Per això no hi ha personatges sinó gent molt diversa.

Pel que fa a les localitzacions... has anat pujant, no? Primer una vall de València, després enmig dels Pirineus, finalment Portbou...

Sí, i la propera no ho sé..., potser al Besòs o potser on sigui, és igual, on sigui.

Les teves pel·lícules mostren sempre una convivència lingüística atès que cadascú parla la seva llengua...

No hi ha una voluntat lingüística, no hi ha una voluntat política, no hi ha res, simplement agafar la gent tal com és. El problema de la llengua és que es polititza, i no s'hauria de polititzar perquè el tema de la llengua pertany a les persones.

Marc, ja podeu passar! —ens crida el cambrer.

L'entrevista es va acabar; la conversa, ben al contrari, es va anar animant.

Albert Solé i Pep Cara
Xarxa de Dinamització Lingüística